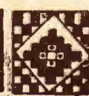
У НУМАРЫ

Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 42 (816) ГОД XVI БЕЛАСТОК 17 КАСТРЫЧНІКА 1971 г. ЦАНА 60 гр.

10 гайнаўскіх год КАСТУСЯ ЛЯШЧЫНСКАГА

Гайнаўцы — г о р а д у 20 год. Правы горада атрымала Гайнаўка ў 1951 годзе. Дзесяць год з гэтых дваццаці горада старшынёй гарадской рады нарадовай тут Кастусь Ляшчынскі. Дзесяць год прайшло ад часу, як у 1961 быў выбраны ён першы раз старшынёй ГРН. Цяпер старшынствуе ўжо трэці раз. Людзі гавораць: трапіў чалавек на сваё месца. А Кастусь Ляшчынскі, мо нават занадта коштам асабістага жыцця, уласнага часу, аддаецца працы. Праца гэтая служыць людзям.

Я не хачу расхвальваць гайнаўскага старшыню, але як журналіст павінна дакладна запісаць факт, што хваліць яго Гайнаўка — людзі — яго выбаршчыкі. І другі факт, што гайнаўскія ініцыятывы і работа ГРН добра сведчыць пра старшыню. Я як журналіст стараюся толькі запісваць хроніку маіх часоў і яго герояў. Кастусь Ляшчынскі — сын Гайнаўскай зямлі. Выйшаў з народа і застаўся з ім. Нельга мне не сказаць, што розныя высокія асобы ў ваяводстве хацелі забраць Кастуся «вышэй», у ваяводства. Але ён застаўся, не згадзіўся. Праўда, здольныя людзі патрэбны не толькі ў Беластоку і Варшаве, але і ў Гайнаўцы. І перш за ўсё ў Гайнаўцы, якая мае вялікую сілу прыцягвання сваіх выхадцаў, якая бурліва развіваецца ў прамысловы цэнтр, якая становіцца значным культурным цэнтрам, якую якраз і Ляшчынскі хоча зрабіць цікавым турыстычным цэнтрам і якая, урэшце, вабіць людзей пахам елак і грыбоў.

Праўда, многа ў маладым горадзе яшчэ трэба зрабіць, але, як заўважыў гайнаўскі рабочы, «і многа зроблена».

З нагоды падвойнага юбілею — 20-ці год горада і 10-ці гайнаўскіх год яго старшыні скажам пару слоў пра горад. Размова такая з Кастусём Ляшчынскім пачалася вось як: я запытала пра гісторыю 10-цігадовай працы Ляшчынскага, толькі яго самога. А ён ў адказ занекаў: «Не-не-не. Я вам скажу: сіла, сапраўды, не ў адным чалавеку. Ад па-

Працяг на стар. 4

Жыхары Гарадка і Міхалова пазайздросцілі славе тэлевізійных турніраў гарадоў і, не чакаючы, пакуль тэлевізія зацікавіцца гэтымі мясцінамі, пастанавілі арганізаваць у сябе падобны турнір. Прайшоў ён не горш, чым на сярэбраным экране, але аб гэтым раскажа наш фотарэпартаж на стар. 3.

БГКТ ХРОНІКА

■ Аплочванне членскіх складчын сведчыць аб тым, як даны чалавек звязаны са сваёю арганізацыяй, як да яе адносіцца і як яе шануе. А вось як выглядае аплочванне членскіх складчын у паасобных аддзелах БГКТ да 1 кастрычніка. Гайнаўскі аддзел у касу Галоўнага праўлення уплаціў 10 тыс. зл., Сямяціцкі — 2290 зл., Варшаўскі — 1700 зл., Беластоцкі (гарадскі) — 1410 зл. Найгорш з гэтай справай у Бельскім аддзеле. За тры кварталы 1971 года аплаціла там складчыны толькі 10,3% членаў. Такім чынам, неабходна ў чацвертым квартале бягучага года праўленням аддзелаў, асабліва Бельскаму аддзелу, добра паклапаціцца аб тым, каб усе члены БГКТ да 31 снежня выканалі свой элементарны абавязак.

■ Выконваючая абавязкі старшыні рэвізійнай камісіі ГП Лідзія Бялецкая пры ўдзеле мясцовага члена рэвізійнай камісіі Паўла Дзекайлы 1 кастрычніка правяла кантроль дзейнасці варшаўскага аддзела БГКТ.

■ 4-га кастрычніка пад старшынствам Мікалая Гайдука адбылося пасяджэнне прэзідыума бельскага аддзела БГКТ. Арганізацыйнае забеспячэнне справаздачна - выбарчай кампаніі ў гуртках БГКТ і напрамкі дзейнасці аддзела ў культурна-асветным годзе 1971/72 прадставіла сакратар праўлення Вераніка Леанюк. Аб гэтым гаварыў таксама сакратар ГП БГКТ Янка Зенюк. Затым прэзідыум прыняў план працы да канца 1971 года, пастанавіў на дзень 17-га кастрычніка склікаць пленум аддзела і арганізаваў камітэт на чале з Антанінай Кунай, які займаецца арганізацыяй конкурсу на беларускую песню - 72 і аглядам драматычных калектываў. Прэзідыум праўлення пастанавіў запрапанаваць пленарнаму пасяджэнню персанальныя змены ў складзе прэзідыума: 1) Адклікаць з прэзідыума асобы, якія выехалі з Бельшчыны. З'яўляюцца імі: Мікалай Гайдук, Аляксандр Хшаноўскі і Янка Войцік. 2) Увесці ў склад прэзідыума: Аляксея Карпюка — дырэктара Беларускага агульнаадукацыйнага ліцэя, Міколу Зіневіча — кіраўніка цэнтра прапаганды павятовага камітэта ПАРП, Сцяпана Трафімюка — падінспектара аддзела асветы ПРН і Юрку Левацюка — старшыню павятовага праўлення ЗМВ. (мх)

ЗЬХОДЗЯЧЫ З ДЫРЭКТЫЎ ПАРТЫІ

Цяжка паверыць, што ў нас на Беласточчыне,- а дакладней у Гайнаўскім павеце, можна атрымаць з аднаго гектара 50 цэнтнераў пшаніцы. У нас 25 цэнтнераў збожжа з аднаго гектара, дык гэта ўжо нядрэнна. У дырэктывах партыі на VI з'езд гаворыцца, што «ўраджай збожжа ў 1975 годзе павінен агулам дасягнуць 24—25 цэнтнераў з аднаго гектара». Значыць, гэта рэкорд. Значыць, можам падвоіць ураджай зернавых, значыць можам дабіцца таго, каб наша краіна не прывозіла з-за граніцы мільёны тон збожжа і каб не плаціла за яго велізарныя сумы грошай. Трэба толькі моцна хацець гэтага і прыкласці шмат намаганняў. На прыкладзе Пятра Тыханюка з Чыжоў, што на Гайнаўшчыне, мы раскажам вам. чытачы, як гэта зрабіць.

Перш за ўсё павінна быць добра выраблена глеба. А насенне — гэта залаты фонд ураджаю. Пётр Тыханюк, пры дапамозе першага сакратара павятовага камітэта ПАРП у Гайнаўцы Аляксея Лазоўскага, атрымаў з Кольненскага павета 20 кг нямецкага гатунку пшаніцы пад назвай «Пілот». Меў ён таксама высакаякаснае насенне і з цэнтралі насеннай. Дык пасеяў гэтыя два гатункі пшаніцы на двух кусках, якіх разам было 2 га.

— Гэтай пшаніцы, — сцвярджае Пётр Тыханюк, — трэба высяваць 220—240 кг на адзін гектар. (Нашай звыклай пшаніцы сеюць 160—180 кг на 1 га). Але добрае насенне без добрага мінеральнага ўгнаення высокіх ураджаяў не дасць.

І таму Пётр Тыханюк (адзін кусок быў пасеяны на бульбянішчы) на 1 га даў 5 цэнтнераў суперфасфату і 2 1/2—3 цэнтнеры солі патасовай 40%. А вясною па гэтай пшаніцы пасеяў па 2 цэнтнеры «салетры амановай». І так разам атрымалася 270 кг NPK на 1 га пасеву.

Пшаніца расла дасканала. Даглядаў, проста песціў яе Пётр Тыханюк. Калі дзе заводзілася пустазелле, хутка яго вырываў. Расла пшаніца густая, каласістая, нізкарослая. У кожным коласе было ад 38 да 50 буйных зярнят. Хто з гаспадароў праходзіў або праязджаў, не мог не затрымацца, каб ёю не па-

Працяг на стар. 4

Падзеі ◇ Здарэнні ◇ Факты ◇ Каментарыі ◇ Весткі

СВЕТ

ШТО АДБЫВАЕЦЦА З ДОЛАРАМ

У 1970—1971 г.г. Злучаныя Штаты сутыкнуліся з сур'ёзнымі эканамічнымі цяжкасцямі: крызіс у вытворчасці, мацнейшая інфляцыя аслабілі іх пазіцыі ў свеце капіталізму і садзейнічалі далейшаму значнаму абясцэньванню долара.

Агрэсіўная вайна ў Індакітаі, велізарныя ваенныя расходы прывялі да рэкордных паказчыкаў дэфіцыту плацежнага балансу ЗША. У 1971 годзе ён склаў каля 10 мільярдаў долараў, а ў 1971 годзе толькі за першае паўгоддзе — каля 11 мільярдаў.

У выніку такога велізарнага дэфіцыту пачаўся сапраўдны даларовы патоп — перапаўненне валютных каналаў Заходняй Еўропы і Японіі амерыканскай грашовай адзінкай.

Цяпер за межамі ЗША знаходзіцца не менш 50 мільярдаў долараў. Фармальна яны ўсе маглі быць прад'яўлены да абмену на золата праз цэнтральныя банкі адпаведных краін, аднак залатыя запасы ЗША складаюць толькі пятую частку гэтай сумы. Гэта ператварае ў фікцыю магчымасць абмену долара на золата.

Аб'яўляючы аб спыненні размену долараў на золата, Ніксан адначасова спрабуе, выратоўваючы долар, забіць двух зайцаў: па-першае, перашкодзіць доступу на амерыканскі рынак заходнееўрапейскіх і японскіх тавараў і тым самым нанесці ўдар гандлёвым партнёрам; па-другое, аслабіць інфляцыйныя працэсы за кошт працоўных ЗША шляхам «замарожвання» зарплаты.

ГОСЦІ СЛАВАКІІ

Першы сакратар ЦК Кампартыі Славакіі Й. Ленарт прыняў дэлегацыю прэзідыума Акадэміі навук Беларускай ССР, на чале з яе прэзідэнтам М. Барысевічам. У сяброўскай гутарцы Й. Ленарт расказаў госцям аб эканамічным, палітычным і культурным развіцці Славакіі за апошнія гады і перспектывах яе развіцця на аснове далейшага навуковага і тэхнічнага прагрэсу.

РАДЫ ГКП

Прыкладна на 1.000 чалавек павялічылася колькасць членаў арганізацыі Германскай камуністычнай партыі ў адным з буйнейшых прамысловых раёнаў ФРГ — зямлі Паўночны Рэйн — Вестфалія. Цяпер яна перавышае 12 тыс. чалавек. У 1971 годзе новыя арганізацыі ГКП створаны на шэрагу буйнейшых прадпрыемстваў.

НОВЫ СТАРШЫНЯ ХДС

На нядаўнім з'ездзе ХДС быў выбраны новы старшыня гэтай партыі Р. Барцэль. Ён зменіць на гэтай пасадзе былога старшыню ХДС і былога канцлера федэратыўнага ўрада Кізінгера.

СТАРШЫНЁЙ...

...прэзідэнцкага савета Федэрацыі Арабскіх Рэспублік выбраны прэзідэнт Арабскай Рэспублікі Егіпет Анвар Садат.

Выбары старшыні адбыліся на першым пасяджэнні прэзідэнцкага савета ФАР у складзе прэзідэнта А. Садата, прэзідэнта Сірыі Х. Асада і старшыні Рэвалюцыйнага савета Лівіі М. Кадафі.

(АК)

БССР

НА СЛАВУ ГЕРОЯМ

Аб гераічнай абароне Брэсцкай крэпасці чырвонаармейцамі ў чэрвені 1941 года мы ўжо пісалі неаднойчы. Руіны брэсцкай цытадэлі даўно былі ператвораны ў Музей славы. Цяпер пабудаваны тут велічны мемарыяльны комплекс. Гэта велізарная мастацка-архітэктурная кампазіцыя, якая патрасае і хвалюе кожнага гледача. У аснову скульптурных збудаванняў пакладзены сапраўдныя факты і эпізоды гераічнай абароны. Аднак у мастацкім адлюстраванні, у мастацкай сімволіцы і метафарах набралі яны глыбейшай, магутнейшай сілы. Цэлы гэты гістарычна-мемарыяльны комплекс быў адкрыты 25 верасня 1971 года. У сувязі з гэтым адбылася ў Брэсце вялікая ўрачыстасць, у якой прынялі ўдзел перажываўшыя пекла вайны абаронцы цытадэлі, родныя і блізкія загінуўшых, кіраўнікі Кампартыі і ўрада Беларусі.

ПРАДАЕЦЦА Ў «НАТАШЫ»

Варшаўскі гандлёвы магазін «Наташа», які прадае рознага роду сувеніры, выкананыя ў Савецкім Саюзе, заўсёды запоўнены кліентамі. Нядаўна дырэктар Казімеж Навакоўскі ад імя гандлёвага аб'яднання па абароце ювелірнымі таварамі і сувенірамі склаў заказ у рэспубліканскай канторы «Белгалантарэя» Беларускай ССР на пастаўку для магазіна «Наташа» звыш 100 рознага роду вырабаў. Будуць гэта лялькі з саломы і льнянага валакна, «Паўлінкі», вытачаныя з дрэва, па-мастацку аформленыя шкатулкі і шмат іншых прыгожых і каштоўных вырабаў, якія выходзяць з рук беларускіх умельцаў. З Беларусі ў Польшчу будуць таксама дастаўлены прадметы хатняга ўжытку, кандытарскія вырабы, валены абутак, фотаапараты «Чайка» і некаторыя іншыя вырабы. Беларускія пакупнікі ў сваю чаргу змогуць атрымаць у сваіх магазінах польскую мэблю, скураную і тэкстыльную галантарэю, галаўныя ўборы і спартыўныя тавары.

АШЧАДНЫЯ ЛЮДЗІ

Кастрычнік адзначаецца ў Польшчы як месяц ашчаднасці. Дык варта ведаць, што беларусы — таксама ашчадныя людзі. У БССР налічваецца 3119 ашчадных кас, у якіх свае грошы пераходуваюць 2 мільёны 599 тысяч грамадзян. Склалі яны аж 1 мільярд 627 мільёнаў 300 тысяч рублёў. На аднаго ўкладальніка ў ашчадную касу прыпадае ў сярэднім па 614 рублёў. Ашчаднасці грамадзян БССР растуць шпарка. На працягу толькі мінулай пяцігодкі яны павялічыліся амаль у тры разы, а ў вясковым асяроддзі нават у 3,7 раза. Гэтыя лікі паказваюць найбольш яскрава, як паляпшаецца дабрабыт беларускага народа.

ЮБІЛЕЙ ЧЫРВОНАКРЫЖЦАЎ

Споўнілася 50 год дзейнасці Таварыства Чырвонага Крыжа Беларусі. Гэтая гуманітарная арганізацыя шмат чым заслужылася ў папулярызацыі санітарнай культуры і ў нясенні дапамогі ўсім, хто яе калі-колеч патрабаваў.

ПОЛЬШЧА

УРАЧЫСТАЕ АДКРЫЦЦЁ

У Зборску (Калішскі павет) адбылося ўрачыстае адкрыццё культурна-асветнага года. Ва ўрачыстасці прымалі ўдзел член Палітбюро, сакратар Цэнтральнага камітэта ПАРП Юзэф Тэйхма, віцэ-прэм'ер Вінцэнты Краська, сакратар Галоўнага камітэта ЗСЛ Зыгмунт Суровец, член прэзідыума Цэнтральнага камітэта СД Яўгенія Красоўская, І сакратар Ваяводскага камітэта ПАРП у Познані Юры Засада і іншыя.

З нагоды ўрачыстага адкрыцця новага культурна-асветнага года аддадзены ў карыстанне грамадскі культурна-асветны цэнтр у Зборску, дом творчай працы ў Калачкове (Вжэсненскі павет), музей Марыі Дамброўскай у Русове (Калішскі павет) і іншыя.

ТВОРЧАЯ НАРАДА

5 кастрычніка адбылося пасяджэнне прэзідыума Польскай акадэміі навук, якому старшынстваваў праф. Януш Грашкоўскі. Прэзідыум ПАН звярнуўся да ўсіх сваіх членаў, навуковых супрацоўнікаў, да навуковых цэнтраў і камітэтаў з заклікам да актыўнага ўключэння ў рэалізацыю працы грамадскім чынам для адзначэння VI з'езда партыі. Важнай справай з'яўляецца прыспяшэнне доследаў над вырашэннем важных праблем, хутчэйшае выкананне якіх мае велізарнае значэнне для правільнага і ўсебаковага развіцця гаспадаркі і народнай культуры. Члены прэзідыума ПАН дыскутавалі над праблемамі навуковай палітыкі і задачамі навукі ў развіцці гаспадаркі, асветы і народнай культуры. Разглядалася таксама справаздача камісіі па справах навуковых кадраў у цэнтрах ПАН, у вышэйшых школах і навукова-даследчых установах.

На заканчэнне пасяджэння была прынята пастанова аб утварэнні ў Лодзі цэнтра малекулярных і макрамалекулярных даследванняў ПАН.

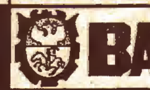
ІНВЕСТЫЦЫІ

4 кастрычніка ў будынку Цэнтральнага камітэта ПАРП адбылася нарада, прысвечаная праблемам інвестыцый. Яе арганізатар — эканамічны аддзел ЦК — склікаў на нараду найлепшых спецыялістаў у гэтай галіне, кіраўнікоў і дырэктараў некаторых прамысловых аб'яднанняў і прадстаўнікоў камісіі планавання з той мэтай, каб даць поўны адказ на пытанне: якія перашкоды найбольш уздзейнічаюць на прадоўжванне інвестыцыйнага цыклу і якім чынам можна паспяхова і хутка скараціць гэты цыкл. Прапановы з гэтай нарады будуць разгледжаны Палітычным бюро ЦК партыі.

«ЧЭХАВІЦЫ»

Ужо закончыўся першы этап адбудовы нафтаперагоннага завода ў Чэхавіцах. Як усім вядома, у гэтым годзе выбух тут вялікі пажар. Нядаўна аддадзены ў эксплуатацыю галоўны калектар. Цяпер «Чэхавіцы» перарабляюць такую колькасць нафты, якую перараблялі перад катастрофай.

(яц)

ВАЯВОДСТВА

СЕСІЯ ВРН

7 кастрычніка адбылася чарговая сесія Ваяводскай рады нарадовай. Галоўнай тэмай пасяджэння былі праблемы сельскагаспадарчай адукацыі для вясковай моладзі. Сесію адкрыў старшыня прэзідыума ВРН С. Жмійка. Апрача прадстаўнікоў сельскагаспадарчых устаноў, на сесію былі запрошаны дзеячы маладзёжных арганізацый. Удзельнічалі ў працы сесіі віцэ-старшыня ГП ЗМВ Е. Гжыбчак, сакратар ГП ЗМВ Ст. Крушнеўскі, а таксама дырэктар дэпартамента сельскагаспадарчай асветы міністэрства сельскай гаспадаркі К. Рацлаўскі.

Як паказаў у сваім дакладзе намеснік старшыні прэзідыума ВРН Ул. Міхалюк, заданні нашай сельскай гаспадаркі на бліжэйшыя 5 гадоў вельмі вялікія. Плануецца ўзрост глабальнай прадукцыі на 29%. Вялікая роля ў гэтым адводзіцца моладзі. Таму сельскагаспадарчая адукацыя моладзі стала важнай патрэбай грамадства.

Сесія прыняла таксама пастанову аб новым адміністрацыйным падзеле ваяводства.

ПАСЯДЖЭННЕ СЕЙМАВАЙ КАМІСІІ

На днях у Беластоку адбылося пасяджэнне сеймавай камісіі камунікацыі, прысвечанае справам гаспадаркі на лакальных дарогах нашага ваяводства. Нягледзячы на пэўныя дасягненні, у дыскусіі крытычна быў ацэнены існуючы стан камунікацыі ў нашым ваяводстве: спалучэнне паміж грамадамі існуе толькі ў 60%, вельмі позна прызнаюцца грошы на падтрымку працы грамадскім чынам і шэраг іншых заўваг.

У час пабыўкі ў нашым ваяводстве паслы наведалі Беластоцкі і Лапскі паветы.

ПАЧАТАК КУЛЬТУРНАГА ГОДА

У мінулую суботу адбылося ўрачыстае адкрыццё пачатку новага культурнага года на Беласточчыне. Гэтая ўрачыстасць сёлета адбылася ў Сямяцічах. Сямяціцкі павет у мінулыя гады адзначыўся шэрагам цікавых мерапрыемстваў і актыўнасцю сваіх жыхароў. На ўрачыстым адкрыцці прысутнічалі сакратар ВК Ул. Юшкевіч, намеснік старшыні прэзідыума ВРН Р. Лазаровіч, кіраўнік аддзела культуры прэзідыума ВРН З. Дамброўскі і інш.

Многія дзеячы культуры атрымалі высокія дзяржаўныя ўзнагароды. Пасля спаткання актывісты культуры, падзяліўшыся на некалькі груп, наведалі шэраг пляцовак культуры Сямяціцкага павета.

ПЛЕНУМ АП ЗБоВіД

Нядаўна адбыўся пленум акругавага праўлення ЗБоВіД. На пленуме была ацэнена справаздачна-выбарная кампанія, а таксама былі вызначаны напрамкі далейшай дзейнасці. Асаблівая ўвага была звернута на актыўнасць членаў ЗБоВіД у перадз'ездаўскай дыскусіі. Падкрэслівалася неабходнасць працы ў двух напрамках — унутры арганізацыі і ў рамах Фронту адзінства народу.

(яч)

Niedziela 17.X.

7.45. Program dnia. 7.50 TV Kurs Rolniczy: „Produkcja pasz i organizacja żywienia w gospodarstwie" cz. II. 8.25 „Przypominamy, radzimy". 8.35 „Nowoczesność w domu i zagrodzie". 9.00 TV Klub Śmiałych. 9.55 „Szczęśliwy książę" — film rum. balet. 10.25 Sprawa nie tylko rodzinna" — rep. sportowy. 11.00 „Alaska" cz. I — rep. („W cztery świata strony"). 11.30 „Melodie i tańce Uzbekistanu" — program folklorystyczny. 11.45 Dziennik. 12.00 Sprawozdanie z II połowy meczów piłki nożnej o mistrzostwo I ligi: „ŁKS (Łódź) — „Szombierki" (Bytom), „Stal" (Mielec) — „Górnik" (Zabrze). 13.50 „Przemiany". 14.20 Dla dzieci: „Przygody skrzata Dzięcielinka". 15.00 „Wielka Warszawska" — reportaż tv z wyścigów konnych na Służewcu w Warszawie. 15.45 TV Spotkania Teatralne: H. Boguszewska — „Całe życie Sabiny". 17.00 „Stefan Żeromski — życie i twórczość" — teleturniej. 18.00 PKF. 18.20 „Stefan Rachoń zaprasza" — program rozrywkowy. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Siedem szczęśliwych dni" — film fab. wł. 21.25 Magazyn sportowy. 21.55 Studio Współczesne: T. Różewicz — „Tolerancja".

Poniedziałek 18.X.

15.20 i 23.00 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 „Echo stadionu". 18.00 „Nara i Kioto" — film dok. jap. 18.30 „Sam wśród ptaków" — film pol. 18.45 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: L. Leonow — „Profesor Skutarewski". 21.35 „Pracownie, galerie, ulice" — rep. film. 22.05 „Dobry wieczór z Valdemarem" — program rozr. TV Czechosł. 22.40 Dziennik.

Wtorek 19.X.

8.45 „Powszednie dni" — film fab. NRD cz. III. 9.55 Dla szkół: (kl. V—VI) Język polski — „O miejsce wśród ludzi". 10.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — St. Wyspiański „Wesele". 12.45 i 13.55 Przysposobienie Rolnicze: „Mieszanki w żywieniu zwierząt". 15.20 i 22.30 Politechnika TV I roku. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Program filmowy. 17.10 „Oferty". 17.25 Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Powszednie dni" — film fab. NRD cz. III. 21.10 „Refleksje". 21.40 „Latająca piłka" — program rozr. jap. 22.10 Dziennik.

Środa 20.X.

10.00 „Stracone złudzenia" — film franc. odc. VI. 10.55 Dla szkół: (kl. V) Historia — „Igrzyska olimpijskie". 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Fizyka — „Przyrządy optyczne". 12.45 Dla szkół: (kl. VIII) Chemia — „Ropa naftowa". 13.40 „Wybieramy zawód". 14.40 Program dnia. 14.45 Sprawozdanie z meczu piłki nożnej w ramach rozgrywek o Puchar UEFA: Zagłębie (Wałbrzych) — UT Arad (Rumunia). W przerwie meczu: PKF. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów „Klub Kluczników", „Galeria na medal", „Zrób to sam". 17.30 „Z czym do Fiata". 18.00 „Rośliny żyją" cz. II (Poznajmy przyrodę"). 18.20 TV Kurier Warszawski. 18.35 „Cztery brygady". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Stracone złudzenia" — film franc. odc. VI. 21.00 „Gwiazdy opery i baletu" — Maja Plisiecka i Galina Wiśniewska — program muzyczno-baletowy radz. 21.50 „Światowid". 22.20 Dziennik. 22.40 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy.. Matematyka.

Czwartek 21.X.

8.15 Matematyka w szkole: „Matematyka klasach matematyczno-fizycznych" cz. IV. 9.55 Dla szkół: (kl. V) Język polski — „Fryderyk Chopin". 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.) Język polski — „Poezja polska współczesna". 15.20 i 22.30 Politechnika TV I roku. Geometria wykreślna. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Ekran z bratkiem". 17.45 Magazyn ITP. 18.00 „Portret Mirowa". 18.30 TV Kurier Lubelski. 18.45 „Przegląd muzyczny". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Przypominamy, radzimy". 20.10 Teatr Kobra: G. Greene — „Ministerstwo strachu" cz. I. 21.40 „Polak pracuje". 22.10 Dziennik.

Piątek 22.X.

8.00 TV Kurs Rolniczy: „Tanie źródła pasz w gospodarstwie". 8.35 „Entuzjaści" — film fab. węg. 9.55 Dla szkół: (kl. VIII) Zajęcia techniczne — „Drobne naprawy w domu". 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Chemia — „Ropa naftowa". 11.55 Dla szkół: (kl. VII) Wychowanie obywatelskie — „Fabryka na wsi". 12.45 Dla szkół: (kl. I—III lic.) Przysposobienie obronne — „Budowle i pomieszczenia ochronne". 15.20 i 22.25 Politechnika TV I roku. Matematyka. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Pora na Telesfora". 17.35 „Nie tylko dla pań". 17.55 Wszechnica TV: „Nasi uczeni". 18.25 TV Kurier Mazowiecki. 18.40 „Ballady Jerzego Medyńskiego". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Nos" — film TVP. 20.30 „Kraj". 21.10 „Nie obrzucaj mnie błotem" — film fab. USA. 22.05 Dziennik.

Sobota 23.X.

9.55 Dla szkół: (kl. VII) Zoologia — „Pierwotniaki" 10.25 „Upalne południe" — film fab. bułg. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Geografia — „Krajobrazy USA". 15.50 Program dnia. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.45 Dla młodych widzów: „Konkurs pięciu milionów". 17.45 „Na szlaku" — mag. turystyczny. 18.10 „Karnawał zwierząt" — baletowe impresje pantomimiczne bułg. 18.35 „Pegaz". 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 „Noc w Wenecji" — operetka. 21.50 Dziennik TV i Wiadomości sportowe. 22.10 „Słodkie igraszki minionego lata" — film fab. czechosł. 23.15 „Z moim udziałem" — progr. rozr. wł.

Piątek, 15 października

8.45 Film fab. 16.10 Koncert. 17.45 Film fab. 19.00 Czas. 19.30 W eterze „Młodość". 20.50 Mistrzostwa Europy w gimnastyce wśród kobiet.

Sobota, 16 października

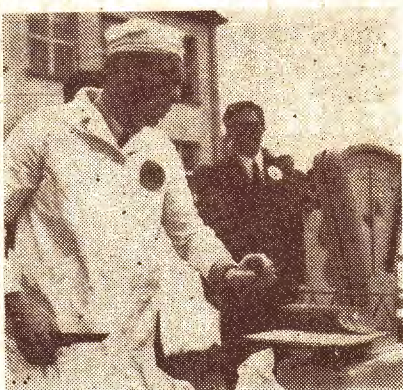
11.30 Film fab. 12.45 W świecie zwierząt. 14.10 Poszukiwania. 15.00 Filmy animowane dla dzieci. 15.30 Dla wsi. 16.10 Koncert. 17.00 Mistrzostwa Europy w gimnastyce wśród kobiet. 19.15 Czas. 19.45 Film fab. 21.05 Sołowiow-Siedoj.

Niedziela, 17 października

8.00 Kiosk muzyczny. 9.00 Koncert. 11.45 Dla żołnierzy. 12.15 Uniwersytet ludowy. 13.00 Mistrzostwa Europy w gimnastyce wśród kobiet. 16.10 Klub filmowy. 17.00 Śpiewa A. Strelczenko. 17.30 Film fab. 19.00 Czas. 19.30 Spektakl TV. 20.15 Koncert.

У перацяжцы ліны перамог калектыў працаўнікоў ГС у Міхалове на чале з прэзасам Юльюшам Залеўскім.

З дакладнасцю да 2 дэкаграмаў адрэзваў 45 дэкаграмаў кілбасы прадавец Эрнест Врублеўскі з Міхалова.

Выступае з сатырычнай песняй Мікалай Лінкевіч з Міхалова.

У скорым і дакладным перапісванні тэксту на машыне перамагла сакратар ГРН у Гарадку — Валя Клепач (другая ў глыбі здымка). Першая на здымку яе саперніца Рая Пылеўская.

ТУРНІР ГРАМАД

Надзвычай цікавае мерапрыемства адбылося ў нядзелю, 26 верасня г.г. у Міхалове. Быў гэта турнір грамад Гарадок — Міхалова, арганізаваны ўпершыню ў Беластоцкім павеце і другі ў ваяводстве (першы быў арганізаваны ў Манецкім павеце) на ўзор тэлевізійных турніраў гарадоў. Зборныя калектывы з двух грамад спаборнічалі на спартыўнай пляцоўцы пры сельскагаспадарчай школе ў Міхалове. Мэтай турніра было паказаць гаспадарчыя і культурныя дасягненні, а таксама фальклор двух суседніх грамад. У праграму турніра былі ўключаны выступленні мастацкіх калектываў, народных спевакоў і расказчыкаў, конкурсы грамадска-палітычных і сельскагаспадарчых ведаў, конкурсы на народную вышыўку і карціну, спартыўныя і страляцкія спаборніцтвы, спаборніцтвы супрацьпажарных каманд, цырульнікаў, афіцыянтак і г.д.

ГС-ы спаборнічалі ў абсталяванні сваіх кіёскаў, а таксама ў забеспячэнні іх прадуктамі і прамысловымі таварамі. Было што выбраць і што купіць. Хапала напіткаў, закускі і цёплай стравы.

У правілах турніра было прадбачана таксама пункціраванне за выкананне грамадскіх планаў куплі мінеральных угнаенняў.

У турніры перамагла грамада Міхалова (24:18), якая атрымала кубак старшыні прэзідыума ПРН у Беластоку і грашовую ўзнагароду 20 тысяч злотых. Варта адзначыць, што гарадчане паабяцалі рэванш. У наступным годзе сустрэча двух грамад адбудзецца ў Гарадку.

Я. Цялушэцкі

Фота — Цаф Р. Сянько

Гарадок абсталяваў свой кіёск найлепш.

Найхутчэй і найлепш абслужыла кліента міхалоўская афіцыянтка Галіна Садоўская.

На старце спартсменкі.

Колькі ж эмоцый перажылі гледачы турніра!

ГРАМАДСКІЯ ЧЫНЫ ЛІЦЭІСТАЎ

Вучні агульнаадукацыйнага ліцэя ў Міхалове разам са сваімі выхавацелькамі ўжо адпрацавалі каля 150 працагадзін у грамадскім чыне пры зборцы бульбы ў ПГР Геранімова. Вынікі іх працы былі вельмі плённыя. Кожны дзень яны збіралі ад 6 да 8 тон бульбы. Гэты добры ўчынак настаўнікаў і школьнай моладзі з ліцэя ў Міхалове дастойны пахвалы, бо ў бягучым — вельмі засушлівым годзе на Беласточчыне — вартасць бульбы асабліва высокая.

Агульнаадукацыйны ліцэй з беларускай мовай навучання ў Гайнаўцы таксама не ўступае ў грамадскім чыне сваім калегам з Міхалова. Моладзь і настаўнікі гэтага ліцэя разам з суседняй пачатковай школай № 5 вырашылі пабудаваць на сваім школьным панадворку фізкультурную пляцоўку. Асноўныя працы пры гэтым будуць выкананы грамадскім чынам вучняў, настаўнікаў і бацькоў абедзвюх школ. (мг)

КВАТЭРЫ ДЛЯ НАСТАЎНІКАЎ

Улады Сямяціцкага павета многа ўвагі прысвячаюць справе пабудовы кватэр для настаўнікаў. Як вядома, найбольш клопатаў з памяшканнямі маюць настаўнікі, якія працуюць на вёсцы. Прыватныя кватэры бываюць наогул неадпаведнай якасці. У Сямяціцкім павеце пабудавана зараз 13 аднасямейных дамоў для настаўнікаў з гатовых драўляна-трысняговых элементаў, прадукаваных у Мікалайках, у такіх мясцовасцях, як Сямяцічы, Нурэц. Цехановец, Астражаны і Вінныя Хролы. У будове цяпер 6 такіх дамоў у Машчоне Панскай, Валках, Баціках і Драгічыне. Неаднаразова ўдаецца вygаспадарыць памяшканне для настаўніка ў школьным будынку. (яц)

КАБІНЕТ ГІСТОРЫІ ІМЯ БРАНІСЛАВА ТАРАШКЕВІЧА

Як мы ўжо інфармавалі, прэзідыум Галоўнага праўлення БГКТ на сваім пасяджэнні 7 верасня г.г. рашыў звярнуцца да асветных улад у справе ўфундавання ў Агульнаадукацыйным ліцэі з беларускай мовай навучання ў Бельску Падляшскім кабінета імя Браніслава Тарашкевіча.

Ініцыятыва прэзідыума ГП БГКТ сустрэла падтрымку і дапамогу ў грамадскіх і асветных установах Беластока і Бельска. Справай заняліся Я. Зенюк — сакратар ГП БГКТ, Б. Нікіцюк — дырэктар Музея рэвалюцыйнага руху ў Беластоку, павятовы камітэт ПАРП і прэзідыум ПРН у Бельску Падляшскім. Вырашана ў Агульнаадукацыйным ліцэі з беларускай мовай навучання ў Бельску, якому ў 1967 годзе прысвоена імя Б. Тарашкевіча, абсталяваць сучасны кабінет гісторыі імя пакравіцеля ліцэя. У кабінеце будзе пастаянная выстаўка, прысвечаная жыццю і дзейнасці Б. Тарашкевіча, архіўныя матэрыялы аб ім і сучаснае абсталяванне да навучання гісторыі. Мастацкім афармленнем кабінета зоймецца адзін з вядомых мастакоў з Беластока. Кошт кабінета, які складзе звыш 70 тысяч злотых, пакрые прэзідыум ПРН і прадпрыемствы горада Бельска.

Абсталяваннем кабінета кіруе Б. Нікіцюк — кіраўнік Музея рэвалюцыйнага руху ў Беластоку.

Кабінет мае быць гатовы да 20 студзеня 1972 года, г.зн. на 80-тую гадавіну са дня нараджэння Браніслава Тарашкевіча — палымянага барацьбіта за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне працоўных былой Заходняй Беларусі з-пад прыгнёту буржуазіі і памешчыкаў. (мг)

Правілы агляду беларускіх самадзейных драматычных гурткоў

1. Арганізатары: ГП БГКТ і рэдакцыя «Нівы»; суарганізатары: аддзелы культуры, ВП ЗМВ, ВЗГС, «Рух», ОСП, ВЗКР, ВДК, ПДК, ВКЗЗ і ВСС «Сполэм»; у сувязі з арганізацыяй агляду праўленні аддзелаў і ГП БГКТ звяжуцца з вышэй названымі ўстановамі і арганізацыямі і створаць арганізацыйныя камітэты.

II. Агляд з'яўляецца двухступенны:
— элімінацыі ў аддзелах і
— заключны агляд.

III. Агляд павінен
— папулярызаваць дасягненні ў галіне тэатральнага мастацтва на беларускай мове,
— падрыхтоўваць шырокія колы грамадскасці да разумення тэатральнага мастацтва,
— фарміраваць уменне правільна і зразумела выказвацца на беларускай мове.

IV. У аглядзе прымаюць удзел артысты-аматары.

V. Узрост удзельнікаў — ад 15-ці гадоў і вышэй.

VI. Кожны драматычны гурток абавязаны падрыхтаваць адну п'есу на беларускай мове.

VII. Элімінацыі ў аддзелах неабходна правесці ў месяцах лютым — сакавіку 1972 года.

Для ацэнкі элімінацый у аддзелах ГП БГКТ арганізуе спецыяльную камісію, якая пасля агляду ўсіх гурткоў выбярэ найлепшыя для ўдзелу ў заключным аглядзе, які адбудзецца ў месяцы красавіку 1972 года ў ГП БГКТ.

VIII. Журы ацэньвае ўдзельнікаў паводле наступных крытэрыяў:
— культура слова 1—10 пунктаў,
— падборка рэпертуару — 1—10 пунктаў,
— сцэнаграфія 1 — 10 пунктаў,
— інтэрпрэтацыя 1 — 10 пунктаў,
— рэжысерыя і інсцэнізацыя 1 — 10 пунктаў.

IX. Найлепшым драматычным гурткам з элімінацый у аддзелах журы прызнае ўзнагароды, прызначаныя арганізатарамі і суарганізатарамі.

X. Кошт падарожжа на элімінацыі ў аддзелах і заключны агляд пакрываюць арганізатары і суарганізатары адпаведнага ўзроўню.

БЕЛАРУСІЯНА

Беларуская паэзія

Пад такім загалоўкам люблінская «Камэна» ад 26 верасня г.г. змясціла чарговую падборку вершаў беларускіх паэтаў у перакладзе на польскую мову Казімежа А. Яворскага. Гэтым разам надрукаваны тры вершы Максіма Багдановіча: «Цёплы вечар, ціхі вецер, свежы стог», «На чужыне», «Песняру», верш Янкі Купалы «Родная мова» і два вершы Максіма Танка: «Думкі пра цябе я пастараўся выкінуць з галавы», «Пісьмо ваенкому». (рл)

Пачатак на стар. 1

любавацца. Яна проста як прыгажуня, мімавольна прымушала на яе паглядзець.

І вось наступіла лета, распачалася жніво камбайнам. Чатыры чалавекі ледзь паспявалі пры ім упраўляцца. І сыпала пшаніца шчодра. Хутка напаўняўся мяшок за мяшком. Узважылі пшаніцу. Было яе больш 100 цэнтнераў. А каб яшчэ дакладней вымалочваў камбайн, дык яшчэ было б на якіх два цэнтнеры яе больш. Яўгень Конах (сын Рыгора) і Мікалай Філіманюк (сын Дзмітра), якія дапамагалі пры камбайне, адразу заявілі Пятру Тыханюку, што мусіць ён даць ім гэтай пшаніцы на насенне. Як «сыпле» пшаніца ў Тыханюка, прыязджалі глядзець людзі нават з Курашава. І пайшла слава аб вялікім ураджаі. Сяляне звярталіся з просьбаю, каб пазычыў Тыханюк насення. Але ўсіх не абдзеліш. І калі гэтыя сяляне дадуць столькі ўгнаення, колькі даў Пётр Тыханюк, калі таксама добра падрыхтуюць глебу, дык напэўна даб'юцца падобнага ўраджаю.

Вось столькі сказалі мы аб пшаніцы. Але гэты гаспадар дасягнуў таксама рэкордных ураджаяў ячменю. Выйшла яму з 1 га (у пералічэнні, бо меў ён засеянага 0,35 га) 45 цэнтнераў. У гэтым выпадку зноў трэба падкрэсліць у Тыханюка належную падрыхтоўку глебы пад пасеў і добрае мінеральнае ўгнаенне. Даваў ён 5 цэнтнераў суперфасфату на 1 га і 2,5 цэнтнера солі патасовай.

Пётр Тыханюк на сваёй 8-гектарнай гаспадарцы спецыялізуецца ў двух напрамках: першы — вырошчванне зерневых, а другі — гадоўля курэй. Мае ён ужо некалькі год птушкаферму. У ёй 30 нёсак — белых курэй і 30 чырвоных пеўняў. І так атрымоўваецца скрыжаванне белага з чырвоным гатункам курэй. З яго фермы ў асноўным дастаўляюцца яйкі ў інкубатары.

А калі гаварыць аб ферме, дык пабудаваў Тыханюк спецыяльны будынак з вокнамі, зімою ён аграваецца і абсталяваны так, каб куры мелі там усялякія выгады. Мае ён са сваёю жонкаю Кацярынай шмат працы пры дaглядзе курэй. Але за тое даходы добрыя дае ферма. Кожны месяц 12 тысяч зл. абароту, а чыстага даходу каля 8 тысяч зл.

У сваёй вёсцы гэты чалавек карыстаецца вялікім аўтарытэтам, які заслужыў сваёю працай. Вось хаця б узяць электрыфікацыю Чыжоў. Дзякуючы, між іншым, яго намаганням ужо ў 1948 годзе Чыжы былі электрыфікаваны. У сваёй вёсцы выканаў ён сумленна шэраг грамадскіх функцый. Цяпер з'яўляецца членам пленума павятовага камітэта ПАРП, членам грамадскага камітэта партыі і членам экзекутывы сваёй вясковай партыйнай арганізацыі. Апрача таго выконвае ён функцыю старшыні павятовага аб'яднання птушкагадоўцаў. Яму ўжо 60 год. Мае за сабою цікавы жыццёвы шлях. Са зброяй у руках ён як чырвонаармеец у 1941 годзе даваў адпор нямецкім захопнікам, пасля палон, уцечка з няволі, потым супрацоўніцтва з савецкімі партызанамі, потым змаганне з рэакцыйным падполлем. Заўсёды дае станоўчы прыклад чалавека з вялікай літары і прыкладнага грамадзяніна. Яго адданасць народнай уладзе і яго дасягненні ў сельскай гаспадарцы высока ацанілі нашы ўлады. Пётр Тыханюк узнагароджаны Залатым і Сярэбраным крыжамі заслугі, а таксама адзнакай «Заслужаны Беласточчыне».

Тэкст і фота: Міхась Хмялеўскі

Пётр Тыханюк са сваёю ўнучкай.

ЖЫВЁЛАВОД

Магчыма, што Юзэфы Ваўжынюк, якая пражывае ў Андрыянках, не называюць перадавым жывёлаводам. Яна звычайны гаспадар. Аднак названне «перадавы жывёлавод» якраз адпавядае рэчаіснасці. Пачытайце.

Гаспадарка Ю. Ваўжынюк невялікая, складаецца з 2 га ворнай зямлі, 1 га сенажаці і 0,5 га загаспадаранай пашы. На гэтай гаспадарцы расло 8 штук жывёлы. Быў тэта пераважна маладняк, паколькі дойных кароў налічвалася толькі дзве. Але нават гэтыя дзве каровы давалі 18—20 літраў малака.

Аднак у гаспадарцы Ю. Ваўжынюк здарыўся выпадак. Адна з дойных кароў ацялілася на пашы. Гаспадары не адразу гэта ўбачылі. Красуля сапсавала вымя. У сувязі з гэтым трэба было яе прадаць. Тут, на пункце скупкі жывёлы і сустрэлі мы Юзэфу Ваўжыняк. Прывяла красулю, якой дзіваваліся ўсе гаспадары і якую з сатысфакцыяй паказваў мне класіфікатар гаворачы, што «за такую штуку даю не толькі найвышэйшы гатунак, але гатовы нават паставіць піва. Рэдка, вельмі рэдка здараюцца так добра адкормленыя штукі».

Пытаю Ю. Ваўжынюк, чым карміла карову. Адказвае спакойна: звычайна травой, а зімою буракамі, квашонкай і, зразумела, сенам. Не стаў я распытваць пра інвентарскія будынкі, красуля была надта чыстай, што сведчыла аб тым, што інвентарскія будынкі ў гаспадарцы Ю. Ваўжынюк добрыя.

Запрашаю гаспадыню да здымку пры выгадаванай ёю красулі. Спачатку абараняецца перад здымкам. Прысутныя намаўляюць, гаворачы, што гэта апошнія хвіліны з красуляй. У вачах жанчыны закруціліся слёзы. І нічога дзіўнага, гаспадыня прывыкла да каровы, да добрай выдайнай красулі.

Здалося мне пасля гэтага, што іменна такія, як Юзэфа Ваўжынюк поўнасцю заслугоўваюць на званне перадавых жывёлаводаў.

А. К.
фота аўтара

Пачатак на стар. 1

10 гайнаўскіх год Кастуся Ляшчынскага

чатку я, як прыйшоў сюды, паставіў на калектыў. Нашы вынікі цяпер — гэта вынікі шырокага гайнаўскага калектыву. Мы не стаім на месцы. Заўсёды і толькі супольна шукаем новых форм працы, шукаем таксама і таго, што ўстрымлівае наш марш наперад, усё злое выкідаем. Ведаем і помнім пры тым пра найважнейшае: усе справы, нават найдрабнейшыя, гэта справы людскія!»

А людзі ў Гайнаўцы? Існуе добры клімат для працы. Тыя, што канчаюць навуку далёка, вяртаюцца назад. Людзі любяць тут жыць. Людзі тутэйшыя — гэта рабочы клас, жыццё дынамічнае, рух, развіццё. Гэта людзі заангажаваныя. А старшыня Ляшчынскі кажа: «І я зжыўся з Гайнаўкай. Як то гаворыцца ў нас — тут чалавек, як у сябе на радзіме».

І пра Гайнаўку рабочы цэнтр, адзіны ў Польшчы горад драўнінных рабочых. Ды і сам горад усё яшчэ моцна драўляны. Усё яшчэ не мае выгляду вялікага горада, бо «няма той урбанізацыі». Але... Гарадская рада ўжо мае план агульнай перабудовы і будовы горада. Гайнаўка будзе развівацца як прамысловы і турыстычны цэнтр. Старшыня паказвае план турыстычнага камбіната, які са шкла і сталі вырасце ў цэнтры Гайнаўкі.

І далей, у скарачэнні ўжо запісваю вядомыя дасягненні Гайнаўкі, найбольшае і найважнейшае з іх — аўтаматычны водаправод для горада за 26 мільёнаў злотых. Стала на моцныя ногі служба ачышчэння горада, дарожная служба, прасякліся новыя вуліцы, выраслі новыя дамы і... жывыя кветкі ў гарадскіх парках і скверах.

«Мы добра падрыхтаваны, каб расшырыць жыллёвае будаўніцтва, што для рабочай Гайнаўкі з'яўляецца справай найважнейшай. Прынялі мы пасля вайны гайнаўскую асаду брудную, драўляную, барачную. Робім з яе новы наш горад». Гэтак кажа Кастусь Ляшчынскі.

У гадах 1972—75 пачнецца будова Гайнаўкі - 2 — вялікага жыллёвага квартала для 3,5 тысячы жыхароў.

А жаданне юбіляра? «Каб да канца рэалізаваць сваю праграму. Каб урэшце стала Гайнаўка сапраўды горадам рабочых. Палепшыць умовы жыцця, перш за ўсё жанчын, іх у апошні час многа працуе на новай фабрыцы мэблі. Пабудаваць новыя яслі, прадшколле — гэтыя справы былі ў нас крыху занядбаны. Супольна з гайнаўскімі фабрыкамі хочам у хуткім часе занядбанне ліквідаваць».

Вера Леўчук.

ЮБІЛЕЙНЫ СТАТЫСТЫЧНЫ ГАДАВІК БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

У продажы паявіўся юбілейны, дзесяты статыстычны гадавік Беластоцкага ваяводства.

«Гадавік 1971» адлюстроўвае ў ліках грамадска-гаспадарчае развіццё Беласточчыны ў 1970 годзе, у супастаўленні з інфармацыямі за мінулыя гады, а перш за ўсё падкрэслівае дасягненні рэгіёну ў перыяд рэалізацыі 5-гадовага плана 1966—1970. Юбілейная публікацыя ўзбагачана ў раздзелы: інвестыцыі, будаўніцтва, сельская гаспадарка, транспарт і сувязь, школьніцтва, культура і турыстыка. Апрача таго, у раздзелах: насельніцтва, камунальная гаспадарка, а таксама сельская гаспадарка змешчаны ўступныя вынікі Нацыянальнага ўсеагульнага перапісу, праведзенага ў мінулым годзе. Цікавыя дадзеныя мае раздзел «Кватэрная і камунальная гаспадарка», у якім прадстаўлены кватэрныя рэсурсы, памяшканні і іх ужытковая паверхня, а таксама кватэрныя ўмовы ў паасобных паветах. У раздзеле XII пад загалоўкам «Характарыстыка сеткі вясковага пасялення» паказваецца, колькі маем у паветах у паасобных мясцовасцях прамысловых прадпрыемстваў, культурных цэнтраў, крам, школ, амбулаторый і г.д.

«Гадавік» змяшчае таксама аналітычныя інфармацыі, якія адносяцца да тэмпа і прапорцый развіцця Беласточчыны на працягу мінулай пяцігодкі.

(яц)

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА — АЛЯКСАНДР БАРШЧЭЎСКІ

Перыяд Вялікага княства Літоўскага

ПАЛЕМІСТЫ І ПРАПАВЕДНІКІ — ЧАСТКА III

Стэфан Зізаній. Выдатны прапаведнік і паленіст. Адна з найбольш шкодных постацей для лагера езуітаў і католікаў. Востры публіцыст са схільнасцю да сарказму.

Не ведаем, кім быў па паходжанню. У яго творчасці па сутнасці не знаходзім аўтабіяграфічных звестак. Абарона праваслаўя, барацьба з каталікамі і з іх важаком папам рымскім была галоўнай мэтай жыцця Стэфана Зізанія. Пад канец жыцця вастрыё дзейнасці скіраваў таксама супраць афіцыйнага праваслаўя.

Быў манахам. У царкоўным жыцці выступаў пад імем Сыльвестра. Спачатку працаваў выкладчыкам стараславянскай мовы ў брацкіх школах у Львове. Звярнуў на сябе ўвагу не толькі мясцовай царкоўнай знаці, але таксама быў вядомы духавенству ў Беларусі.

У сувязі з тым, што тагачасная Вільня была генеральнай лініяй барацьбы паміж праваслаўем з аднаго і каталіцызмам ды уніятамі з другога боку, Зізаній быў запрошаны ў Вільню. У гэтым горадзе развіліся поўнасцю палемічныя і прапаведніцкія здольнасці Зізанія.

У Вільню прыехаў Зізаній у 1593 годзе. З гэтага часу пачынаецца кіпучая яго дзейнасць у Беларусі. Зізаній выкладаў у брацкіх школах, быў прапаведнікам і арганізатарам праваслаўнага жыцця. Аднак найбольшую славу прынесла яму пісьменніцкая дзейнасць.

У 1595 годзе Зізаній выпусціў у свет сваю слаўную кнігу «Катэхізіс». Кніга была свайго роду падручнікам, у якім выкладаліся ў форме пытанняў і адказаў прынцыпы і праблемы хрысціянскай рэлігіі. Праца Зізанія была выдадзена і на беларускай і на польскай мовах. Выдала «Катэхізіс» брацкая віленская друкарня. Кніга Зізанія не дайшла ўвогуле да нашых дзён. Чаму? Адказ не цяжкі. Праўдападобна, уніяты і езуіты зрабілі з ёю тое, што раней зрабілі праваслаўныя з кнігай Скаргі «O jedności kościoła bożego...» — выкупілі ўвесь тыраж і спалілі. Гэтага аднак было недастаткова, таму езуіцкі лагер прыняў і іншыя крокі.

Зараз жа пасля выхаду ў свет кнігі Зізанія выйшла друкам палемічная брашура Жаброўскага «Kąkol, który rozsiewa Stephanek Zyzania w cerkwiach ruskich w Wilnie».

У сувязі з тым, што кніга Зізанія не захавалася, аб яе характары і змесце можам гаварыць толькі на падставе брашуры Жаброўскага, а таксама іншых прац католікаў і праваслаўных, у якіх шырэй ці вузей гаворыцца аб «Катэхізісе» Зізанія.

Брашура Жаброўскага мела характар паўпалемікі, паўпаліцэйскага даносу. Жаброўскі зрабіў усё, каб давесці, што Зізаній не толькі рэлігійны крамольнік, але «чалавек небяспечны ў сэнсе палітычным і дзяржаўным». Ужо загаловак брашуры Жаброўскага сведчыць аб прыёмах аўтара. Іранічная дэфармацыя прозвішча «Стэпханэк Зызанія», а перш за ўсё ўвядзенне ў загаловак слова «Kąkol» сведчыць аб тым, што не дзелавая палеміка, але імкненне да асмяшэння Зізанія як чалавека і аўтара было галоўнай мэтай Жаброўскага. У сувязі з тым, што ў грэчаскай мове «Зізаній» значыць кукаль, Жаброўскі зрабіў гэтае супадзенне прозвішча і зелля прадметам насмешкі. Апрача рэлігійных праблем, Жаброўскі назваў Зізанія чалавекам, які заклікае Русь да бунту супраць існуючага парадку, чалавекам, які не ў грош ставіць польскага караля.

Дасталася Зізанію не толькі ад езуітаў. Уляцела яму і ад праваслаўных. Зізаній быў схільны падазраваць усё праваслаўнае духавенства у «каншахтах» з каталіцкім касцёлам. Відавочна, абвінавачанні такога тыпу знайшліся ў яго «Катэхізісе». Апрача гэтага, Зізаній выступаў супраць праваслаўнай вярхушкі таксама ў сваіх публічных казаннях. Галоўнае было аднак тое, што пасля брашуры Жаброўскага ўлады началі глядзець на Зізанія як на палітычнага злачынцу. Праваслаўная вярхушка не хацела мець нічога супольнага з такім чалавекам. «Палітычны злачынца» мог сцягнуць бяду на галаву праваслаўнай іерархіі. І таму праваслаўная знаць застрахавалася ад магчымай бяды. Выраклася Зізанія. На саборы ў Навагрудку ў 1596 годзе Зізаній не толькі быў адлучаны ад царквы, але праваслаўныя важакі звярнуліся да польскага караля з просьбай мець на воку небяспечнага ерэтыка. Каралю, зразумела, гэтага толькі і трэба было. Выдаў ён загад браць пад стражу кожнага, хто кантактуецца або супрацоўнічае з Зізаніем.

Аднак праваслаўнае духавенства ў тым часе не было маналітам. Існавалі ў ім розныя арыентацыі і групіроўкі. Зізаній умеў выкарыстоўваць гэтыя непаразуменні і міжусобіцы. Хутка пасля адлучэння ад царквы ў 1596 г. пры дапамозе брацтва і аднаго з архімандрытаў выдаў наступныя кнігі: «Ліст Іерамеі, патрыархі Константінопольского о втором прышэствіі Хрыстове і о антiхрысте», «Казаніе святого Кірыла патріарха Іерусалімского о антіхрысте і знаках его, з розшыреніем наук протів ересей розных».

У кнігах гэтых знаходзіліся побач сябе два тэксты, польскі і беларускі. Та-

Наш Каляндар

ІВАНУ МУРАВЕЙКУ 50 ГОД

Іван Муравейка нарадзіўся 21 кастрычніка 1921 года ў вёсцы Талі на Міншчыне ў сялянскай сям'і. Пасля заканчэння сярэдняй школы ў 1939 г. паступіў у Мінскі інстытут журналістыкі. Нашэсце гітлераўскіх полчышч на СССР перарвала яму вучобу. З першых дзён Вялікай Айчыннай вайны І. Муравейка знаходзіцца на фронце. Гэтыя цяжкія і адначасова гераічныя гады знайшлі ў пазнейшы час сваё адлюстраванне ў яго вершах.

Пасля вайны І. Муравейка жыве ў мястэчку Любань каля Мінска і працуе там у раённай газеце. У 1948 годзе ўпершыню выступае ў друку са сваімі вершамі, а ў 1955 годзе выходзіць першы яго зборнік "Песня над палямі".

Шмат сваіх вершаў паэт прысвяціў дзецям. Яны выйшлі ў зборніках «Ручаінкі» (1956), «Вось якія мы» (1958), «Пра работу і ляноту» (1960).

Нашым чытачам рэкамендуем два вершы І. Муравейкі, напісаныя ім ў 1965 годзе.

СЕЛЬСКІЯ СТУДНІ

I.

О, сельскія студні! Вы — сведкі
Вячэрніх і ранішніх стрэч.
Калі б не сышліся суседкі —
Забудуць, што паліцца печ.

Навіны, навіны, навіны...
Адкуль і бяруцца яны!
Ля печаў сярдуюць мужчыны:
Хоць плач — прыгараюць бліны.

II

Другую малюе карціну
Вячэрні нядрэмлючы змрок:
Сустрэліся хлопец з дзяўчынай,
Знячэўку нібы, незнарок.

— Пайшла па ваду і прапала...
— Пайшоў па ваду і прапаў...
Ў адно вядро зорачка ўпала,
Ў другое — месяц упаў...

III

О, родныя сельскія студні!
Ну, хто не бываў каля вас
У шумныя святы і будні,
Ў вячэрні і ранішні час!

А мне ўспамінаюцца студні
Суровых ваенных гадоў.
Паход пасля бою — і ўсюды
І слёзы, і вёдры з вадой.

Нап'ешся халоднай вадзіцы,
І ногі ступаюць шпарчэй...

IV

Дай, маці, са студні напіцца,
Ісці нам далёка яшчэ.

САЛІГОРСКІ ШАХЦЁР

Зямля прасолена
да самага ядра,
Шахцёр прасолены
да самага нутра
— Дык гэта ж вельмі добра! —
ён смяецца.
Прасоленае —
не псуецца.

кім чынам, кніжкі былі даступнымі і для палякаў і для беларусаў.

У кнігах Зізаній выкарыстаў старыя аўтарытэтныя хрысціянскія тэксты і ўплёў у іх умела свае ідэі, погляды, пастулаты. Кнігі гэтыя сведчылі аб тым, што Зізаній канчаткова перайшоў па сутнасці ў лагер пратэстантаў. Атакаваў ён з аднолькавай сілай і каталіцызм, і рымскага папу, і уніятаў, і праваслаўную вярхушку. Ўсіх абвінавачваў у адступленні ад хрыстовай навукі і правільнага тлумачэння хрысціянства.

Зізаній заклікаў да барацьбы і з каталіцызмам, і з афіцыйнай праваслаўнай царквой. Абнадзейваў чытачоў хуткім надыходам залатога веку, які будзе запачаткаваны другім прыйсцем Хрыста на зямлю. Новая эпоха не будзе ведаць ні матэрыяльнай няроўнасці, ні несправядлівасці, ні браку свабоды.

Такая візія свету не адпавядала існуючай сістэме. Супраць Зізанія выступіў зноў той жа Жаброўскі, выступілі і праваслаўныя.

Зізанію прыйшлося ўцякаць з Вільні. Куды ўцёк? Не вядома. Вядома аднак, што і ў Беларусі, і на Украіне, і ў Расіі існавалі актыўныя групы прыхільнікаў Зізанія. Праўдападобна, сярод гэтых груп скрыўся Зізаній, прадаўжаючы распаўсюджваць сваю візію свету, сваю праўду.

Калектыў сакольскага ПДК у праграме «На карабіне — кветка», пастаўленым 9 мая 1971 года.

ПДК У ДЗЕЯННІ

Спозненая асенняя раніца. У вокны заглядае пазалочанае прымаразкамі лісце, а бляклы сонечны прамень ціха лажыцца на памятныя кнігі і каляровыя інфарматары з выставак, пукатыя альбомы з фотаздымкамі, крапатліва сабраныя ў тоўсты том выразкі з газет і часопісаў, плакаты з праведзеных мерапрыемстваў.

Павольна ўсё гэта гартаю, учытваюся, гляджу і проста мне не верыцца, што знаходжуся ўсяго толькі ў павятовым доме культуры. Вось у старанна скамплектаваным альбоме здымкі месц народнай памяці, помнікаў на магілах загінуўшых у час апошняй вайны савецкіх і польскіх салдат і афіцэраў, мясцовага мірнага насельніцтва. Многа, страшэнна многа іх на сакольскай зямлі. А тут вялікая падборка здымкаў сакольскай народнай разьбы ў дрэве. Або фота з непаўторнага харaства слаўнымі сакольскімі дыванамі. У памятнай кнізе выстаўкі з 1964 года «Народнае мастацтва Сакольшчыны» чыйсьці усхваляваны запіс: «Урэшце Саколка дачакалася свае выстаўкі!..» А мне, гледзячы на ўсе гэтыя з піетызмам

Кіраўнік ПДК у Саколцы — Ірэна Вайцяхоўская.

сабраныя матэрыялы, хочацца заўважыць: «Саколка мае людзей, што ўсім сэрцам адданы справам культуры».

Іх актыўная штодзённая дзейнасць стварыла ў ПДК у Саколцы сапраўдны цэнтр культурнага жыцця горада і яго ваколіц. Возьмем хаця б распіcанне на тыдзень заняткаў у ім. У панядзелак, апрача груповага агляду перадачы «Тэлевізійнага тэатра», інструктар да працы з дзецьмі Т. Высоцкая вядзе паводле спецыяльнага сцэнарыя «Вечарыны гульняў», уразнастайненыя конкурсамі, казкамі і г.д. У аўторкі праводзіць свае рэпетыцыі калектыў эстраднай музыкі. Ён пакуль што не мае свае назвы, але вельмі ж прыдатны на танцавальных вечарынках у карнавале і пры іншых нагодах. Любіцелі мастацкай фатаграфіі ў гэты дзень заняты ў сваім гуртку. У сераду інструктар І. Вітульская мае заняткі са школьнай моладдзю ў пластычным гуртку. У ім займаюцца тыя школьнікі, якіх спецыяльна рэкамендавалі настаўнікі пластычнага выхавання з сакольскіх школ. Роля ПДК у даным выпадку — гэта развіваць і выхоўваць маладыя таленты. Тэатр сучаснай паэзіі пад кіраўніцтвам інструктара да тэатральных спраў А. Бяляўскай працуе ў чацвяргі. У гэты ж дзень збіраюцца ў ПДК «Табакі» — члены брыджавага клуба. Дзіцячы лялечны калектыў збіраецца ў пятніцы. Вядзе яго інструктар Т. Высоцкая, якая цяпер займаецца на спецыяльным лялечным курсе. У гэты ж час працаўнік ГП БГКТ Я. Крупа прыязджае сюды з Беластока і вядзе танцавальны калектыў, які складаецца з вучняў мясцовага агульнаадукацыйнага ліцэя. Любіцелі «Тэлевізійнага тэатра» глядзяць чарговую перадачу. У суботы ў ПДК збіраецца вакальны калектыў, каб пад кіраўніцтвам Б. Бялёнкі рыхтавацца да выступленняў.

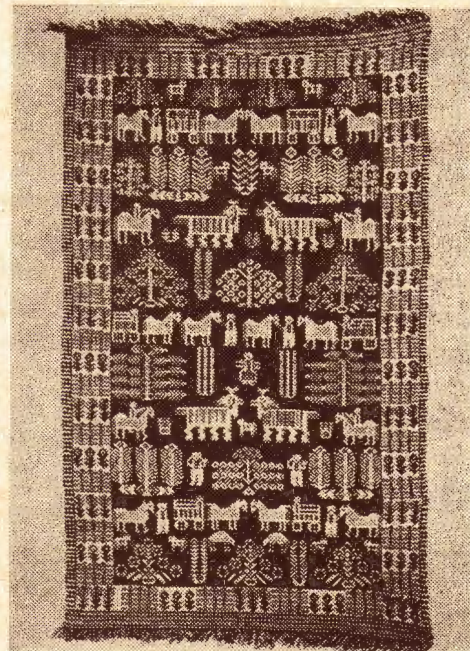
Працавіты тыдзень! Але нядзеля таксама не з'яўляецца днём адпачынку для працаўнікоў ПДК у Саколцы. Гэта дзень выездаў у грамадскія і сельскія дамы культуры і вясковыя калектывы, дзе інструктары ПДК вядуць заняткі з мясцовымі самадзейнікамі.

Дзеялася б крыўда сакольскаму ПДК, калі б мы не ўспомнілі пра мерапрыемствы, якія ён праводзіць, каб расшырыць кругагляд жыхароў Саколкі. У першы панядзелак кожнага месяца тут адбываюцца «Экзатычныя вандроўкі», якія вядуць спецыяльна запрошаныя з навуковых цэнтраў Польшчы вучоныя, што самі наведалі далёкія краіны зямнога шара. Яны, звычайна, выступаюць не толькі з дакладамі, але і дэманструюць фільмы, фотавыстаўкі, узоры прыкладнога мастацтва. Сакольцы ўжо пазнаёміліся такім чынам з Манголіяй, Японіяй, Кубай.

Не прамінулі ў сакольскім ПДК і народнай культуры розных раёнаў Польшчы. У апошнюю пятніцу кожнага месяца праводзіцца тут мерапрыемства, прысвечанае аднаму з рэгіёнаў Польшчы. Вядуць яго настаўнікі з сакольскіх школ. Як правіла, на такое мерапрыемства Саколка запрашае калектыў з данага рэгіёну, а потым сама вязе сваіх самадзейнікаў або выстаўку ў той раён, дзе адбываецца такое ж мерапрыемства.

У апошні час кіраўнік ПДК у Саколцы Ірына Вайцяхоўская занята арганізацыяй і абсталяваннем ў памяшканні Дома культуры «Пакоя памятак», як яна скромна называе Рэгіянальны этнаграфічны музей у Саколцы. На 70 квадратных метрах у двух пакоях будзе экспанавацца ў ім сакольскае народнае ткацтва. Сцэнарый музея падрыхтаваў вядомы беластоцкі этнограф мгр З. Цясельскі на аснове выяўленых і часткова сабраных з усяго павета экспанатаў. У снежні бягучага года плануецца адкрыць музей для наведвальнікаў. Ці ў памятнай кнізе музея паявіцца запіс «Урэшце Саколка мае свой музей!..», не ведаю. Але я ўпэўнена, што сакольцы аднясуцца да яго і з гонарам, і з пашанай. Як адносяцца да ўсіх культурных мерапрыемстваў, якія арганізуе ПДК.

Мікалай Гайдук

Сакольскі дыван. Выткала С. Круповіч з Янава Сакольскага павета.

Фота: В. Воўкаў

ДА ПАЧАТКУ ГАРЦЭРСКАГА ГОДА

НОВЫ ГОД ПА-НОВАМУ

Гарцэрская арганізацыя Беласточчыны распачала чарговы год працы. Што датычыць летняга адпачынку дзяцей і моладзі, дык мінулы год быў на многа цікавейшы ад папярэдняга. Гарцэры нашага ваяводства, як ніколі, атрымалі ад дзяржавы вялікія сумы на арганізацыю лета. Сумы грошай напэўна замалыя ў адносінах да патрэб, але на колькі ж паправілі яны забеспячэнне многіх гуфцаў у новыя палаткі, кухні, палёвыя ложкі і т.п.

Пасля радаснага летняга адпачынку настаў перыяд працы ў гарцэрскіх дружынах, шчэпах, маладзёжных інструктарскіх гуртках. Характэрным для мінулага года было тое, што кадры мелі даволі частыя семінары. Тэматыка семінараў была адпаведна падабранай, што прыносіла добрыя вынікі.

Аднак такая форма працы з гарцэрскім актывам, як семінары, мела і свае адмоўныя бакі. Гарцэрскі актыў папрывыкаў дыскутаваць выключна на семінарах. Гэта было прычынай, што дыскусія такая часта была вельмі агульнай, амаль тэарэтычнай, пазбаўленай жыцця. Абсалютна не праводзілася дыскусіі ў інструктарскіх гуртках, там дзе яна найбольш патрэбная, бо адсюль адразу прапановы пераходзяць у чын, а чын родзіць новыя прапановы.

Дык у новым годзе гарцэрскай працы ўсе справы гарцэрская арганізацыя Беласточчыны пачынаць будзе ад сустрэч у інструктарскіх гуртках. Маем на думцы шырокую дыскусію, якая павінна быць адначасова падрыхтоўкай да V з'езда ЗГП, запланаванага на будучы год, і ўдзелам інструктараў ЗГП у дыскусіі над прапановамі партыі.

«Нашае заўтра пачынаецца сёння» гэта лозунг, які павінна разумець кожнае дзіця, калі выконвае чын, калі грамадска працуе ў арганізацыі, калі вучыцца. Гэтаму будуць служыць, як і дагэтуль, розныя акцыі, арганізаваныя інстанцыямі ЗГП. Найвялікшым і найбольш масавым мерапрыемствам будзе чарговы гарцэрскі алерт. Алерт гэты, праўдападобна, будзе прысвечаны ахове натуральнага асяроддзя чалавека — заданне не толькі велізарнае, але і прыгожае.

Хацелася б некалькі слоў сказаць адносна самастойнасці маладзёжных, а асабліва дзіцячых арганізацый. Даводзілася мне бачыць вельмі добра працуючыя дружыны ЗГП, якія сістэматычна праводзяць зборы, усе гарцэры маюць мундзіры, аплочваюць складчыны, планава здабываюць спраўнасці. Але ўсё гэта робіцца дзякуючы настаўніку — дружыноваму, які аддае ўсе свае сілы, бо любіць гэтую працу. І ёсць вынікі, гэта факт. Але ці толькі ў гэтым справа? Усё ж гарцэрства — гэта дзіцячая арганізацыя...

У мінулым, працуючы над павелічэннем радоў дзіцяча-маладзёжнай арганізацыі, мы часта забывалі, што гарцэрскія інструктары з'яўляюцца прадстаўнікамі прапаноў дзяцей і моладзі. Галоўнае, што павінен ведаць гарцэрскі інструктар — гэта патрэбы дзяцей і падрастаючай моладзі. Як жа часта інструктары ўзурпіруюць сабе права надаваць гарцэрскія спраўнасці. А гэта ж не так. Трэба каб аб гэтым вырашалі самі гарцэры. Хай яны самі прапануюць, што такі ці такі застэмп споўніў усе ўмовы для надання яму данай спраўнасці, а мы будзьма ціхімі кантралёрамі, а асабліва тымі, якія ў цяжкую хвіліну заўсёды з'явяцца з дапамогай.

Нялёгкая гэта задача, але настае адпаведная пара, каб пачаць яе ўводзіць у жыццё. Прапановы на VI з'езд партыі гавораць: «Натуральным правам маладога пакалення з'яўляецца чаканне на лепшыя, чым мелі папярэднікі, умовы жыцця і жыццёвыя шанцы, а яго абавязкам з'яўляецца — *актыўны, творчы ўдзел ў сацыялістычным развіцці краіны, супольная адказнасць за лёс Айчыны і за будучыню народа* (падкр. — А. К.), пашана для барацьбы, дасягненняў і вопыту старэйшага пакалення».

Каб моладзь магла поўнасцю выканаць свой абавязак, неабходна прывыкаць да гэтага ад дзіцячых гадоў, а такія навыкі можа даць дзіцяці яго арганізацыя.

А. Карпюк

СУПРАЦОЎНІЦТВА БЕЛАРУСКАЙ ССР з сацыялістычнымі краінамі

У. І. Ленін у 1913 годзе пісаў, што «старому свету, свету нацыянальнага прыгнёту, нацыянальнай грызні, або нацыянальнага адасаблення, рабочыя супрацьпастаўляюць новы свет адзінства працоўных усіх нацый, у якім няма месца ні для адной прывілегіі, ні для найменшага прыгнёту чалавека чалавекам». Гэтая ідэя правадыра рэвалюцыі і заснавальніка першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы лягла ў аснову створанага ў студзені 1949 года Савета эканамічнай узаемадапамогі. Аб'яднаныя ў ім на аснове поўнай дабравольнасці сацыялістычныя краіны — Балгарыя, Венгрыя, Германская Дэмакратычная Рэспубліка, Манголія, Польшча, Савецкі Саюз і Чэхаславакія — абменьваюцца гаспадарчым і тэхнічным вопытам, узаемна дапамагаюць сабе ў сыравіне, харчавых прадуктах, машынах, абсталяванні, узгадняюць гаспадарчыя планы і каардынацыю развіцця эканомікі сваіх дзяржаў на аснове рацыянальнага падзелу працы паміж сабой. Кожная дзяржава, што ўваходзіць у Савет эканамічнай узаемадапамогі (СЭУ), мае магчымасць спецыялізавацца ў развіцці тых галін індустрыі і ў вытворчасці тых відаў прадукцыі, для якіх мае найбольш спрыяльныя прыродныя і гаспадарчыя ўмовы. У выніку гэтага адбываецца значнае вызваленне сродкаў, якія накіроўваюцца на развіццё сельскай гаспадаркі і лёгкай прамысловасці, значыць, расшыраюцца магчымасці ўсебакова задаволіць матэрыяльныя і культурныя запатрабаванні нашых народаў.

Побач з іншымі рэспублікамі СССР у дзейнасці СЭУ важнае месца займае Савецкая Беларусь. Паказу ролі і месца БССР у Савеце эканамічнай узаемадапамогі прысвяцілі С. Д. Вайтовіч, М. С. Варабей і В. С. Талстой сваё супольнае даследаванне «Супрацоўніцтва Беларускай ССР з сацыялістычнымі краінамі»[1]).

Кніга складаецца з чатырох раздзелаў. У першым з іх М. С. Варабей аналізуе сутнасць супрацоўніцтва сацыялістычных краін. Другі раздзел С. Д. Вайтовіч прысвячае паказу грамадска-палітычнага супрацоўніцтва і барацьбу за мір і міжнародную бяспеку, якую няспынна вядуць на міжнароднай арэне сацыялістычныя краіны. Пры гэтым аўтар адводзіць значнае месца ролі Беларускай ССР у працы Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. В. С. Талстой у трэцім раздзеле кнігі разглядае эканамічнае супрацоўніцтва БССР з сацыялістычнымі дзяржавамі. У заключным — чацвертым раздзеле кнігі — М. С. Варабей паказвае супрацоўніцтва БССР з членамі СЭУ ў галіне асветы, навукі, літаратуры, мастацтва, друку, спорту і турыстыкі.

Нам, грамадзянам Польскай Народнай Рэспублікі, цікава ведаць, што Беларуская ССР з'яўляецца адным з важнейшых эканамічных раёнаў Савецкага Саюза. Як падкрэслівае В. С. Талстой, БССР «прадукуе трэцюю частку калійных угнаенняў, чацвёртую — ільнавалакна, дванаццатую — ільняных тканін у краіне (СССР — М. Г.). Кожны пяты трактар і матацыкл, восьмы металарэжучы станок, восьмая аўтаматычная лінія, чатырнаццаты радыёпрыёмнік і тэлевізар, семнаццатая грузавая аўтамашына, якія выпушчаны ў СССР, зроблены рукамі беларускіх працоўных».

Не менш важнае месца займае Савецкая Беларусь у экспарце за мяжу. Цяпер яна знаходзіцца на трэцім месцы ў СССР (пасля Расійскай СФСР і Украінскай ССР) па асартыменту тавараў, якія экспартуе за граніцу. У 1968 годзе каля 300 прамысловых прадпрыемстваў і арганізацый БССР займалася прадукцыяй на экспарт. Пры гэтым экспарт Беларусі ўзрастае з кожным годам не толькі па колькасці і разнастайнасці тавараў (ад 1958 па 1966 год ён павялічыўся ў 3,77 раза), але і расшыраецца (беларускія тавары цяпер экспартуюцца ў 80 краін свету). Савецкая Беларусь прадае за мяжу 90 тыпаў станкоў, трактары з Мінскага трактарнага завода, грузавыя машыны з мінскага, жодзінскага і магілёўскага аўтамабільных заводаў; розныя вырабы з металу, электратэхнічнае абсталяванне, вырабы хімічнай прамысловасці, матацыклы, веласіпеды, гадзіннікі, музычныя інструменты, лякарствы, вырабы з паперы, посуд і розныя спажывецкія тавары.

За атрыманую замежную валюту БССР прывозіць з-за мяжы розныя тавары, перш за ўсё станкі, машыны і камплектнае абсталяванне для спажывецкай, тэкстыльнай, хімічнай і іншых прамысловасцей, а таксама тавары агульнанароднага ўжытку.

Нас асабліва цікавіць развіццё замежнага гандлю паміж Польшчай і Савецкай Беларуссю. Перадаем слова В. С. Талстому:

«Знешнегандлёвыя фірмы Польшчы прадалі Беларусі камплектнае абсталяванне для завода штучнага валакна, для двух цукровых камбінатаў у Жабінцы і Слуцку, электралампавага завода ў Брэсце, абсталяванне і матэрыялы для пабудовы трэцяй чаргі Салігорскага калійнага камбіната. Беларусь купляе ў Польшчы пасажырскія і таварныя вагоны, а таксама некаторыя віды трансфарматараў.

Шырока вядомы ў БССР такія польскія тавары, як гатовая вопратка, скураны абутак, баваўняныя тканіны, мэбля, музычныя інструменты, лакі і фарбы, скураная галантарэя, парфумы, піва, вінна-водачныя вырабы і многія іншыя тавары.

Традыцыйнымі беларускімі экспартнымі таварамі, якія пастаўляюцца ў брацкую Польшчу, з'яўляюцца вырабы машынабудаўнічай, станкабудаўнічай і электратэхнічнай прамысловасці. Да іх належаць 27-тонныя аўтамабілі і магутныя цэнтрабежныя помпы. У Польскую Народную Рэспубліку кіруюць сваю прадукцыю Мінскі трактарны завод, Гомельскі завод сельскагаспадарчых машын, Гомельскі суднабудаўнічы і суднарэмонтны завод. На прадпрыемствах машынабудаўнічай прамысловасці Польшчы працуюць розныя віды станкоў беларускага вырабу.

Прадукцыя шэрагу прадпрыемстваў БССР выкарыстоўваецца для камплектавання машын, механізмаў і іншага прамысловага абсталявання ПНР (падшыпнікі, запускныя рухавікі, мантажны провад і іншыя). Мэблевая прамысловасць Польшчы атрымоўвае клееную фанеру (дыкту) і пліты са стружак, а прадпрыемствы тэкстыльнай прамысловасці — валакно ільну. Польскім пакупнікам добра вядомы багаты асартымент жаночых і мужчынскіх ручных гадзіннікаў мінскіх заводаў «Прамень».

Мы выбралі толькі невялічкую колькасць фактаў з гэтай грунтоўнай і абшырнай працы, але да яе будзем вяртацца часцей, бо кніга С. Д. Вайтовіча, М. С. Варабея і В. С. Талстога служыць добрай справе. Яна, паказваючы сучасную Савецкую Беларусь — краіну магутнай прамысловасці і інтэнсіўнай сельскай гаспадаркі, — усебакова прадстаўляе ролю БССР ў Савеце эканамічнай узаемадапамогі і на міжнароднай арэне.

Мікалай Гайдук

[1]). С. Д. Войтович, Н. С. Воробей, В. С. Толстой, «Сотрудничество Белорусской ССР с социалистическими странами», Мінск 1970, стар. 214.

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ДОБРАЯ ПАРАДА

Пішучы ў сваёй рубрыцы аб розных патравах, аб смачных і каларычных, аб штодзённых і святочных, мы хочам вас асцерагчы: смачнае ж хочацца есці і есці, а даводзілася чытаць нам пра хранічную ўдаву, якая выслала на той свет трох мужоў, якія да такой ступені любілі патравы, падрыхтаваныя сваёй жонкай, што не маглі стрымацца, а толькі елі, елі і елі, пакуль не памерлі.

Для тых, хто паспеў ужо занадта паправіцца, дзякуючы нашай рубрыцы, даем сёння параду: сачы за сваёй фігурай! Добрая, зграбная фігура (асабліва ў жанчын) раўняецца зачастую добраму самаадчуванню. Не раім худзець дзякуючы фармакалагічным сродкам: дапамагаючы на адну хваробу (бо ж нельга назваць чалавека занадта тоўстага здаровым), яны патрапяць увагнаць чалавека ў другую хваробу, яшчэ горшую, часта невылячальную. Напрыклад, лякарства, якое ліквідуе ў чалавека пачуццё голаду, у 1/3 выпадкаў становіцца прычынай бяссонніцы, робіць чалавека вельмі нярвовым, у яго можа пастаянна балець галава, моцна біцца сэрца, у вуснах будзе суха.

Амаль кожны, хто хоча пахудзець, робіць нейкія памылкі. Напрыклад, цяжка пахудзець таму, хто прабуе не снедаць. Прыблізна 8 чалавек на 10 хочучых пахудзець імкнецца «пераскочыць» нейкі пасілак. А гэта якраз не дае жаданых вынікаў. Бо калі тую ж самую колькасць яды падзяліць на тры часткі (замест на дзве) можна страціць больш вагі. Жывёлагадоўцы, напрыклад, адкормліваючы свіней, не дазваляюць ім есці часта. Корм даюць толькі два разы ў дзень. Такім чынам, калі мы ядзім радзей, тлушчавая тканка павялічвае сваю здольнасць збіраць тлушч.

Менш калорый «спальвае» арганізм і ў часе «галадоўкі». Арганізм «заўважае», што атрымлівае менш паліва і пачынае больш ашчадна гаспадарыць сваімі запасамі. Такім чынам, нават перыяд вострай «галадоўкі», пераплецены «моцнай» ад часу да часу ядой, не змяншае вагі, а наадварот, павялічваюць яе. А мышцы становяцца мяккія, арганізм траціць вітаміны і г.д.

Хто сапраўды хоча пахудзець, павінен станоўча змяшчаць сваю ежу ў граніцах 700—1000 калорый у дзень. Найважнейшае, каб набрацца цярплівасці на 1—2 тыдні, а тады ўжо перастане нас праследаваць пачуццё голаду. Тады ўжо можна будзе кантраляваць сваю вагу без клопатаў з залішнім апетытам.

У наступным нумары мы напішам вам, колькі калорый маюць паасобныя патравы, а сёння яшчэ толькі скажам, што хто хоча пахудзець, павінен есці шмат бялка, а мала цукру.

Гаспадыня

— Вось што старшы лейтэнант, — сказаў Сабко. — Мы сёння ж запытаем Вялікую зямлю і праверым увесь ваш расказ. Але вы не горш за мяне разумееце, што гэтага мала. Як бы мне ні хацелася верыць, я абавязан праверыць вас, як кажуць, крывёй... Зробім так. Вы ўладкуеце ў гаражы нашага чалавека. Аб размяшчэнні атрада будзе ведаць толькі ён. Уся сувязь — праз яго. Гэта — па-першае. Па-другое, мне вядома, што дзесьці ў раёне вёскі Нікалаеўкі ёсць склад прадуктаў харчавання і боепрыпасаў. Вы адвядзеце туды групу — з пяці вашых і дзесяці маіх байцоў. Задача — здабыць як мага больш боепрыпасаў, а склад узарваць.

— Усё зразумеў. Да Нікалаеўкі пяцьдзесят кіламетраў. Пра склад я таксама ведаю. Ні пра якіх партызан там не чулі, таму ахоўваецца склад даволі ненадзейна. Але ўсё ж я прапаную пераапрануць усю групу ў нямецкую форму — гэта я бяру на сябе — і прабрацца на тэрыторыю склада пад выглядам сапёрнай каманды, што прыбыла за атрыманнем узрыўчаткі. Дакументы я дастану. Астатняе — па абстаноўцы.

— Мацвеіч, хадзі сюды, — паклікаў камандзір. — Вось што, Мацвеіч, паедзеш з Крайсам. Ты, здаецца, да вайны слясарнічаў, так што справа знойдзецца. Крайс уладкуе ў гараж...

Потым адвёў барадача ўбок, расказаў, як сябе паводзіць і дзе будзе атрад.

— Глядзі, Мацвеіч, цяпер усё ў тваіх руках! Або атраду крышка, або...

— Не сумнявайцеся, таварыш камандзір. Усё зраблю па першае чысло. А гэтага немчыка, калі што якое, кокну...

— Усяго добрага, старшы лейтэнант. — працягнуў камандзір руку. — Вечарам чакаем. Дарогу пакажа Мацвеіч.

— Ёсць! — адчаканіў Крайс.

— Дазвольце ісці?

— Ідзіце.

...Як толькі машына скрылася, Сабко павёў атрад у іншае месца. К вечару неба зацягнула хмарамі, а па стэпе закружыліся перакаці-поле. Потым загрымела такая навальніца, што нават спрактыкаваным партызанам стала ніякавата.

І раптам у святле маланак вырас магутны нямецкі грузавік з зацягнутым брызентавым кузавам. З кабіны выскачыў Мацвеіч.

— Таварыш камандзір, — падбег ён да Сабко. — Машына гатовая. Нямецкая форма ў кузаве. Хто паедзе?..

— Зараз, хвіліначку... Дзе Крайс?

— У кабіне... Я ад яго ні на крок. Вы не сумнявайцеся, калі што, я яго...

Пакуль партызаны пераапраналіся і стрымана знаёміліся з людзьмі Крайса. камандзір падыйшоў да кабіны.

— Ого, выгляд у вас знатны! Ды і формачка сядзіць... прывычна.

Крайс крыху паморшчыўся і коратка адказаў:

— На сёння я — обер-лейтэнант Штубе. Вы едзеце?..

— А як бы вы хацелі?

— Справа ваша... Але калі хочаце ведаць маю думку — пакідаць атрад без камандзіра нельга!

«Вунь яно што, — падумаў Сабко. — Без мяне табе, вядома, лягчэй. Перахітрыць Мацвеіча — не праблема. Што ж, паглядзім, як ты ўправішся са мной!».

— Нічога страшнага, — сказаў Сабко. — У атрадзе застанецца камісар. А я паеду з вамі.

— Цудоўна. Надзявайце форму унтэрафіцэра...

Калі «сапёрная каманда» выстраілася каля машыны, Крайс прыдзірліва аглядзеў форму салдат і загадаў:

— У машыне не размаўляць. Руская мова можа ўсіх загубіць. З гэтага моманту вы нямецкія салдаты і павінны безагаворачна мне падпарадкоўвацца. На мае загады адказваць «Яволь, гер обер-лейтэнант!» і неадкладна іх выконваць. Хуткасць у нашай аперацыі вырашае ўсё... Цяпер патрэбны шафёр. Мне як афіцэру сядзець за рулём нельга. Хто ўмее вадзіць машыну — крок наперад!

Сабко выйшаў наперад і сказаў:

— Бадай, я спраўлюся... У маладосці даводзілася і шафёрыць...

— Адставіць! — крыкнуў Крайс. — Нямецкі салдат так не адказвае!

— Яволь, гер обер-лейтэнант! — выцягнуўся Сабко.

— Вось так... Сядайце за руль... Усім у машыну! — загадаў Крайс. — І помніце: ні слова па-руску! Стоп! А вы куды лезеце?.. Мацвеіч, назад! Я ж сказаў, што ў гэтай аперацыі вы — лішні!

— Як гэта лішні?! Ты, фрыц, гэту справу кінь! Я цябе на чыстую ваду выведу!..

— Загадайце яму замаўчаць, — павярнуўся Крайс да Сабко.

— А ў чым, уласна, справа?.. Чаму вы яго не бярэце?..

— Нямецкі салдат бараду не носіць. А ваш Мацвеіч пагаліць свае касмачы адмовіўся. Можа праваліць усю аперацыю.

« Ну і жу-у-к! — з захапленнем падумаў Сабко. — З такім не прападзеш!»

— Нічога не зробіш, — сказаў ён Мацвеічу. — Прыйдзецца застацца. Обер-лейтэнант мае рацыю...

ТРЫБУНА чытачоў

ПОМ БЕЛАСТОЧАК

ПОМ Беласточак спецыялізуецца перш за ўсё ў рамонтах трактароў, рухавікоў унутранага згарання, такіх тыпаў, як С—231 і С—320, а таксама разрушнікаў і генератараў. Мае ён чатыры аддзяленні ў Харошчы, Яжэве, Міхалове і Юхноўцы. У сябе на стане ПОМ мае да рамонту 38 рухавікоў і некалькі трактароў. ПОМ-аўскі калектыў у сілах адрамантаваць ад 30 да 35 трактароў у месяц. У гэтым годзе за першае паўгоддзе адрамантаваў ён машын на суму 25 млн. злотых. Апрача таго, ПОМ Беласточак вядзе каардынацыйную работу ў галіне вапнавання, хімізацыі і разлівання аміячнай вады ў 6 грамадах. Калі бывае меншае запатрабаванне на рамонты машын, ПОМ выконвае ланцугі і пландэкі (брызентавыя пакрышкі) на самаходы. Зараз у ПОМ-е Беласточак і ў чатырох яго аддзяленнях працуе 400 чалавек, у тым ліку 56 чалавек у адміністрацыі. Дырэкцыя ПОМ многа ўвагі прысвячае сацыяльна-бытавым справам рабочых. Атрымаюць яны неўзабаве святліцу з прызначэннем на сталовую і раздзявальню. (яц)

ці ведаеце, што...

...у Беластоцкім ваяводстве ў мінулым годзе пабудавана 159 кіламетраў новых дарог, дванаццаць мастоў, праведзены рамонт 63 кіламетраў дарог і напраўлена 292 кіламетры грунтовых дарог на агульную суму 277,9 мільёнаў злотых. (яц)

ВЕСТКІ ГРН У ЧЫЖАХ

Прэзідыум грамадскай рады нарадовай у Чыжах, ажыццяўляючы пастановы VII і VIII-га пленумаў ЦК ПАРП, шмат зрабіў для сялян у справе дастаўкі і продажу для дзяржавы збожжа і жывёлы.

У Чыжах пабудаваны пункт скупкі збожжа, пункт скупкі жывёлы, які вельмі добра абсталяваны, пункт скупкі цэнтралі насеннай і пункт скупкі бульбы. І яшчэ адна вельмі важная справа. Ёсць на месцы каса. Сяляне адразу на месцы атрымліваюць грошы. А раней па грошы трэба было ехаць у Гайнаўку, трэба было траціць яшчэ адзін дзень.

* * *

ГРН у Чыжах шмат увагі прысвячае ў сваёй працы будове вуліц і дарог. У Курашаве пабудавана 600 метраў маставой, уложаны кравэнжнікі і ходнікі. У Чыжах праводзіцца на 200-метравым адрэзку рамонт маставой, а да Асоўкі на адным кіламетры зроблена жвіроўка.

* * *

Ураджай чатырох збожжавых культур (жыта, пшаніцы, ячменю і аўса) ў грамадзе Чыжы дасягнуў у сярэднім 26 цэнтнераў з аднаго гектара. Гэта наогул нядрэнна. Але гэта зусім не значыць, што няма ў гэтай галіне большых магчымасцей. Неабходна звярнуць тут увагу на большае ўгнойванне глебы, на лепшую яе апрацоўку. Тады ўраджаі збожжа значна павысяцца. (мх)

§ Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: Я працую 11 год. У 1967 годзе я па ўласнай просьбе звольніўся з аднаго прадпрыемства і перайшоў на іншае. У гэтым годзе я атрымаў толькі 20 дзён водпуску. Мне радца праўны паясніў, што да часу працы, ад якога залежыць аблічэнне часу водпуску, улічваецца час працы на папярэднім прадпрыемстве, калі пасля звальнення з аднаго прадпрыемства, звольнены паступае на работу на іншае на працягу трох месяцаў, а так было і са мной. Ці прыслугоўвае мне права да 26 дзён водпуску?

АДКАЗ: Паводле закона аб водпусках, да часу працы, ад якога залежыць набыццё права на водпуск, або яго размер улічваецца перыяд працы на папярэдніх прадпрыемствах, калі пасля звальнення з працы працаўнік на працягу трох месяцаў пастуліць на работу на іншым прадпрыемстве. Аднак у выпадку, калі змена працы наступіла перад дзейнасцю гэтага закона аб водпусках, г.зн. перад 1.I.1969 года, а звальненне з працы наступіла на просьбу працаўніка, праца на папярэднім прадпрыемстве не ўлічваецца да стажу працы, ад якога залежыць размер водпуску. Гэта адносіцца і да вашага выпадку. Таму час водпуску прадпрыемства аблічыла вам правільна.

ПЕРСПЕКТЫВЫ

Некалькі год таму назад каля вёскі Дубічы-Царкоўныя ва ўрочышчы «Жалудок» сяляне выкарчавалі пасбішча. Потым яго ўзаралі і засеялі травою. Кавалак не малы: 28 гектараў. Дык пачалі сяляне задумвацца, як яго падзяліць паміж сабою, каб было добра і справядліва. І вось у нядзелю 27 верасня г.г. у мясцовай святліцы адбыўся агульны сход, на якім сяляне вырашылі падзяліць «дзялкі» шляхам лясавання. Так і зрабілі. Кожны цягнуў сваё шчасце — паперку з нумарам сваёй «дзялкі» («дзялкі» ўжо раней былі вымераны пароўну спецыялістамі з Гайнаўкі).

Жыхары Дубіч-Царкоўных задаволены падзелам і сваім «вынаходствам» — лясаваннем «дзялак». Кожны селянін атрымаў 0,40 гектара «дзялкі». А гэта ўжо нешта значыць: атрымаць да сваёй калёніі столькі высокаякаснай травы. Напэўна гэта добрая перспектыва ў павелічэнні гадоўлі.

М. Панфілюк

ЗБОЖЖА ДЗЯРЖАВЕ

Пасля заканчэння жніва крываціцкія сяляне масава прыступілі да малацьбы. Згодна з дзяржаўным планам, нашы сяляне пастаўляюць патрэбную колькасць збожжа на склад ГС у Орлі. Многія таксама выканалі ўжо план пастаўкі бульбы.

Ваня Кірызюк

Дарагое Сэрцайка!

Мне 21 год і яму таксама. Знаёмы мы толькі тры месяцы, аднак я Валодзю нават больш чым палюбіла. Проста была шчаслівая з ім.

Наступіла восень, і ўсё пачалося. Заўсёды, калі ад'язджаў, гаварыў, калі прыедзе, нават гадзіну. Цяпер нібы яго хто падмяніў. Нават словам аб наступнай сустрэчы не ўспомніць. Апошнім разам, калі запыталася, што ён думае аб нашых узаемаадносінах, адказаў: «Усё думаю, толькі не думаю рана жаніцца». Не ведаю, як гэта зразумець. Ніколі мы пра жаніцьбу і не гаварылі, гэта было б нават не сур'ёзна і неталкова, знаючы адзін аднаго тры месяцы, думаць нешта такое. Многа думала я над словамі Валодзі і зменай у адносінах да мяне, і здаецца мне, што ён не хоча са мною «хадзіць», ды не можа адважыцца гэтага сказаць. Але не хачу ж яго трымаць насілу пры сабе, бо кахаць жа сэрцу не раскажаш.

Сэрцайка, дарагое, мы ж былі шчаслівыя, не мелі перад сабой таямніц, не сварыліся. Другога такога напэўна не знайду, ды не магу толькі здагадвацца. лепш хачу ўжо ведаць праўду. Сказала б яму, што адыйду, ды можа ён кахае? А сэрца лёгка зраніць, ды направіць немагчыма. Тады як мне з ім паступіць: ці чакаць, што далей будзе, ці напісаць пісьмо, каб і зусім не прыязджаў (пісьмо таму, што не магу яго цяпер убачыць, працую).

Вера

Вера! Не так ужо і лёгка параіць закаханай асобе, а ліст твой аб гэтым сведчыць. Кахаеш ты Валодзю, а не пэўна яго адносін да цябе. Гэтае бывае амаль у кожным каханні — няўпэўненасць, толькі залежыць — яго ці яе. Не раю табе, Вера, «адыходзіць» ад Валодзі, таксама не раю пісаць пісьмо і загадваць Валодзю больш не прыязджаць. А мо Валодзя мае якія іншыя клопаты, аб якіх не хоча сказаць табе? А мо гэта толькі нейкая грымаса? Праўда, можа быць і тое, што іншую ўбачыў, аднак не апярэджвайма фактаў. Таму, Вера, раю табе пачакаць, а хіба ж варта, бо кахаеш Валодзю. Вядзі сябе так, як быццам нічога не здарылася, хаця не паказвай перад Валодзем, што аж так моцна табе на ім залежыць. Хай жа і ў яго народзіцца іскрынка няўпэўненасці, што прымусіць яго больш звяртаць увагу на цябе. Вера, пачакай, не пераймайся. Калі кахаеш, дык пачакаць варта.

Усяго найлепшага табе жадае

Сэрцайка

ПРЫКЛАДНЫ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫ ГУРТОК

Сельскагаспадарчы гурток у Кнаразах існуе 10 год. Дзякуючы яму сяляне вёскі сталі гаспадарыць па-новаму. Да 1961 года ніхто ў Кнаразах не араў сваёй зямлі трактарам, не было нават гутаркі аб знішчэнні пустазелля хімічнымі сродкамі, ніхто не капаў бульбы матыкамі-капачкамі, ніхто не жаў жыта снапавязалкай. Сельскагаспадарчы гурток асабліваю карысць прыносіць тым гаспадарам, якія не маюць коней і ў каго мала рабочых рук.

За гэтых некалькі гадоў сельскагаспадарчая культура ў Кнаразах паднялася на высокі ўзровень

Л. Леанюк

СТАРШЫНЯ І ЯГО ГУРТОК

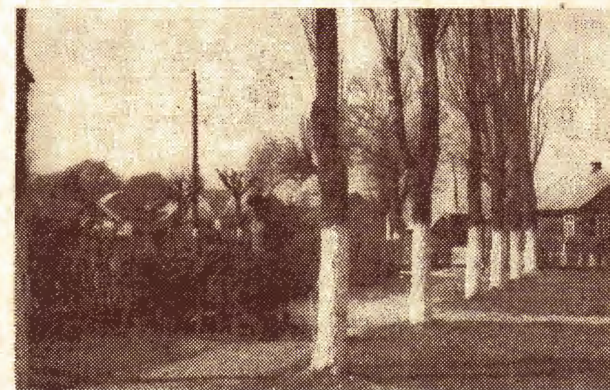

Міхась Гацута з Навакорніна (Гайнаўскі павет) — малады гаспадар. Працуе з бацькамі на дзесяцігектаровай гаспадарцы. Закончыў СПР, затым сельскагаспадарчы тэхнікум у Дайлідах, цяпер вучыцца завочна ў СГГВ. Яго гаспадарка ўзорная. Міхась Гацута прымяняе высокія дозы мінеральных угнаенняў і атрымлівае высокія ўраджаі (35 цэнтнераў з гектара). Большасць работ на сваёй гаспадарцы выконвае пры дапамозе машын.

Апрача гэтага, Міхась Гацута — грамадскі актывіст. Некалькі год з'яўляецца ён старшынёй гуртка БГКТ. Члены гуртка, якім ён кіруе, шмат месца ў сваёй працы прысвячаюць грамадскім чынам. Між іншым, працавалі яны пры пабудове супрацьпажарнага басейна, будавалі дарогу паміж Навакорнінам і Чыжыкамі, цяпер жа плануюць пабудаваць рамізу-святліцу. Ужо ўзяліся за звозку будаўляных матэрыялаў.

— Пару год таму назад быў у нас мастацкі калектыў, — успамінае Міхась Гацута, — але распаўся. Між іншым, таму, што не было адпаведнага памяшкання, дзе можна было б праводзіць рэпетыцыі. Цяпер члены нашага гуртка выкарыстоўваюць невялічкую залу ў школе. Тут арганізуюцца сустрэчы з цікавымі людзьмі. Калі пабудуем святліцу, спадзяемся, што праўленне аддзела БГКТ у Гайнаўцы дапаможа нам арганізаваць сеансы савецкіх фільмаў, якія ў нашым асяроддзі карыстаюцца вялікай папулярнасцю, а таксама выступленні эстрадных калектываў і «Лявоніхі».

В. Бура, Гайнаўка

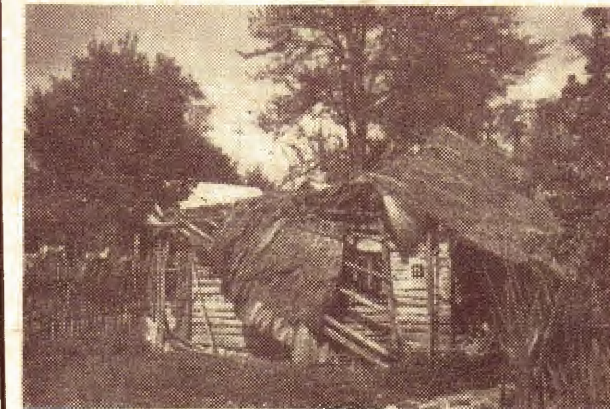
Сквcovерык у Мілейчыцах. Фота: Я. Цялушэцкі

САЛДАЦІКАВА ГОРА

Ёсць на свеце людзі, якія не маюць літасці ні над сабой, ні над сям'ёй, ні над хатняй жывёлай. Адзін такі чалавек жыве ў Плёсках. Завуць яго ў вёсцы «салдацікам». Чалавек гэты нядбайны і скупы. Жыве з жонкай. Была ў іх дачка, але калі вырасла, паехала ў ПГР, бо не магла знесці бацькоўскіх адносін да жыцця.

Будынкі ў «салдаціка» паваліліся, каровы стаяць пад голым небам. Але не толькі каровы, ён і сам, як спіць, дык праз столь бачыць зоркі на небе. Ужо ў мінулую зіму ў хаце «салдаціка» было поўна снегу. Не праяўляе ён клопатаў, каб падрамантаваць хату. А ў вёсцы гавораць, што мае ён шмат грошай на ПКО. Тым часам жонка часта жабруе па чужых вёсках. Такім людзям трэба неяк дапамагчы. «Салдацік» жа сапраўды бязрадны, бо няздольны жыць інакш. Яго трэба накіраваць на добрую дарогу.

Тэкст і фота: Л. Леанюк

Хата, у якой жыве «салдацік».

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Нараўка
„Daleko od słońca" (jugosł), „100 karabinów" (USA), 20—24.

Нарва
„Cierpienia młodego Bohaczka" (czeski), „Krajobraz po bitwie" (polski), 20—24.

Чыжы
„Pułapka" (polski), „Wahadło" (USA), 20—24.

Дубічы Царкоўныя
„Dotknięcie nocy" (polski), „Jeśli dziś wtorek to jesteśmy w Belgii" (duński), 20—24.

Арэшкава
„Ostatni termin" (USA), „Zabawy w muzeum" (węgierski), 23—24.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Strachy zamku Spessart" (NRD), „Czarne skrzydła" (polski), 20—24.

Орля
„Pogromca zwierząt" (rumuński), „Pan Dodek" (polski), 20—24.

Райск
„Bokser" (polski), „Chleb i róże" (radz.), 20—24.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Film z czarującą dziewczyną" (rumuński), 20—24.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Julia, Anna, Genowefa" (polski), 19—20. „Mocne uderzenie" (polski), 21—22. „Zakochana wiedźma (włoski), 23—24.

Мілейчыцы
„Droga nad morzem" (bułg.), 19—20. „Dziennik młodego małżeństwa" (fiński), 21—22. „Lokis" (polski), 23—24.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Wezwanie" (polski), „Próba terroru" (USA), 20—24.

Ці Вы ўжо з'яўляецеся членамі БГКТ?

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

УЗНАЎЛЯЕМ СВАЮ ДЗЕЙНАСЦЬ

З увагі на лета, вымушаны былі мы спыніць сваю дзейнасць: цэнтр часова перанёсся над мора і, укалыханы марскімі прыбоямі, зусім адарваўся ад зямных спраў, нашы агенты разбрыліся па цяністых кутках (сонца ж пякло нелітасціва) і таксама не давалі ніякага сігналу.

Але ўсё стала на сваё месца. Вярнуўся цэнтр, засігналілі агенты. Вось, напрыклад, што паведамляе крыптанім «Шпілька з-пад Гайнаўкі»:

«Выпадкова (чаму выпадкова? Агент АБС заўсёды павінен мець добры нюх) даваўся мне быць 11 верасня 1971 г. на пункце скупкі збожжа ў ГС Нарва. Скупку збожжа вядуць адказныя асобы: Аляксандр Пякарскі і Пётр Вяжбіцкі. Стараюцца яны хутка і ветліва абслужыць пастаўшчыкоў. Але парадак парушаюць рабочыя магазіна. За куфаль піва бяруць яны фуру пастаўшчыка і пад'язджаюць да рампы.

— Гэта маё збожжа, — цвердзяць яны, — і я мушу прадаць без чаргі.

А гэтых фураў за дзень збіраецца многа. І рабочыя становяцца хворымі: не могуць стаяць на нагах. Тады ўжо ніхто не мае карысці з іх — ні магазін, ні гаспадары. Рабочыя паміж сабой лаюцца і не хочуць рабіць. Над пунктам скупкі нясецца благі мат».

Пара, каб данёсся ён да праўлення ГС.

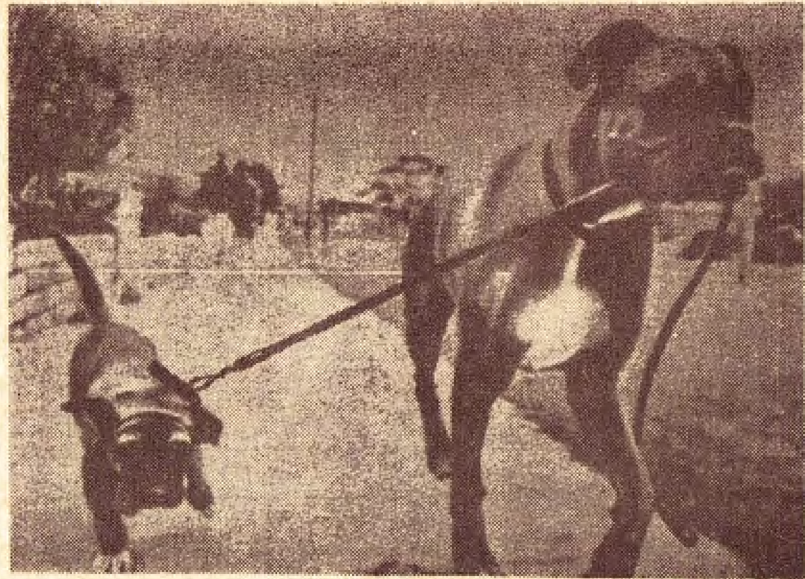
ЎСІМ АГЕНТАМ АБС: за доўгую бяздзейнасць выносім вам строгі выгавар і (без трохмесячнага тэрміну) мяняем вам умовы працы. Ад сёння будзеце атрымліваць ганарар за кожны рапарт асобна.

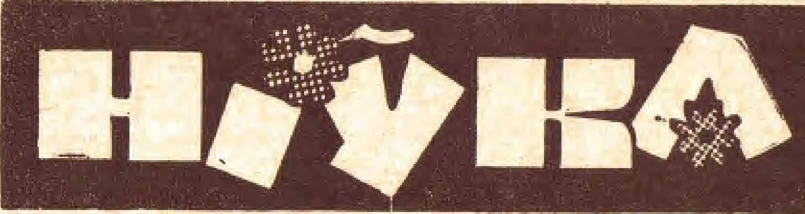
ВЫХАВАНЫЯ ЎНУКІ

Мой сусед Лявон не нахваліцца ўнукамі.

— Двое іх у мяне. Старшанькі ў першы клас ходзіць, а меншаму шосты гадок ідзе. Але да таго яны ў мяне выхаваны, да таго кемлівыя, да таго разумныя, што проста душа радуецца. Сяду з імі ў «падкіднога» гуляць, ну і для іхняй уцехі часта наўмысна прайграю ім. Дык думаеш хоць раз каторы скажа: «О, дзед у дурнях застаўся!» Барані божа!

Усё людское нам не чужое.

Галаваломка

2	1	9	5	4	6
3	4	8	3	7	8
6	5	6	2	1	5
7	3	4	3	2	7
8	6	7	8	4	6
9	4	1	9	3	8

Сярод гэтых цыфраў скрываюцца два дзевяціклетачныя квадраты, сума цыфраў у кожным з якіх аднолькава. Знайдзіце іх.

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: Чатыры.

Гумар з барадою

У СУДЗЕ

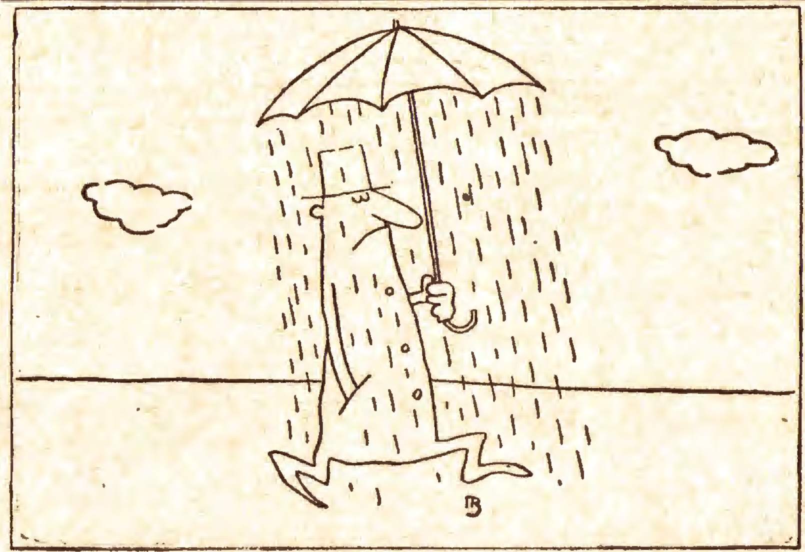
Судзілі ні ў чым не вінната селяніна. Вачыць той, што не мінуць яму крыміналу, і вырашыў хоць пасмяяцца з суддзяў.

Суддзя звяртаецца да мужыка:

— Абвінавачаны, раскажыце нам, каб мы маглі ўявіць тое месца, дзе адбылося злачынства?

Мужык глянуў на суддзю, на двух прысяжных засядацеляў, на пракурора, на свайго абаронцу і пачаў:

— Вось так, як Вы, пан суддзя, сядзіце, абгарэлы пень стаяў. А як прысяжныя засядацелі — гэтак дзве шэрыя вароны сядзелі. А вось там, дзе мой абаронца стаіць, — пусты ветраны млын быў... А вунь там, дзе пракурор, увідце сабаку на ланцугу, які ўсё гаўкаў і гаўкаў.

— Капітан, дык я ж толькі выняў корак з ванны!

ВО, БЯДА!

— Ты ведаеш, я са сваім Пятром ні разу не пасварылася.

— Няўжо так добра жывяце?

— Дзе там! Прыходзіць вечарам — я сплю. Ідзе раніцаю на працу — я сплю. Не дабяру часу пасварыцца...

О'ГЕНРЫ

Аднойчы амерыканскі пісьменнік Сідней Портэр ішоў па вуліцы. Незнаёмы прахожы, відаць, абазнаўшыся, радасна звярнуўся да яго:

— О, Генры, здароў!

Пасля гэтага пісьменнік узяў сабе прозвішча О'Генры.

РАСТЛУМАЧЫЎ

Вельмі ўсхваляваная жанчына прыходзіць у магазін.

«Я пяць хвілін назад паслала свайго малодшага сына да вас. Ён павінен быў купіць кілаграм разынак. Я зважыла разынкі, было толькі 700 грамаў. Можаце вы мне гэта растлумачыць?

Прадавец ласкава адказвае: «Мадам, зважце свайго сына!»

АРХІПАЛІГЛОТ

— Гэта праўда, што вы ведаеце многа моў!

— Ого! Я іх ведаю столькі, што не памятаю, як гаварыць па-грэчаску, а як — па-нямецку.

УМОВА

Два фермеры, вярнуўшыся з рыбнай лоўлі, расказвалі аб сваіх поспехах. Адзін паведаміў, што ён злавіў рыбіну ў дзвесце пудоў.

— А я, — заявіў другі, — выцягнуў старадаўні ліхтар з надпісам «Капітан Кід. 1756», і ўнутры ліхтара, уявіце, гарэла свечка.

— Слухай, — сказаў першы фермер, падумаўшы, — я скіну сотню пудоў, а ты патушы ліхтар.

ЧАМУ

Чаму ты стаіш з заплюшчанымі вачыма перад люстэркам?»

«Таму што я хачу ведаць, як я выглядаю, калі я сплю».

СЛОВА МАЙСТРА

— Гадзіннік сапсаваўся. Панясу рамантаваць майстру.

— Тата, не варта несці. Я яго ўчора ўвесь дзень разбіраў і то нічога не паправіў.

ПЫТАННЕ І АДКАЗ

Настаўнік пытае Янку: «Назаві мне 5 звяроў, якія жывуць у Афрыцы!»

Янка: «2 жырафы і 3 львы».

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

ВЕРАСЫ

Словы І. Скурко

Музыка І. Лучанка

Мерна, з душой

Сосны, сосны...
На ўзлеску
Расцвіталі тут калісь пралескі
І гучалі нашы галасы,
Дзе палалі цветам верасы.

Полымя ружовых верасоў...
Я да соснаў пэўна б не прыйшоў,
Калі б лета сум мой загаіла,
Калі б восень зноў не запаліла
Полымя ружовых верасоў.

Вёсны, вёсны...
Пералескі...
Успамінам узышлі пралескі.
Пад дажджамі восеньскай расы
Хай жа расцвітуць зноў верасы.
Светлая пара юначых сноў...
Я сюды прыходжу зноў і зноў.
Восень мая сум не загаіла,
У сэрцы назаўсёды запаліла
Полымя ружовых верасоў.

Вёсны, вёсны...
Пералескі...
Успамінам узышлі пралескі.
Пад дажджамі восеньскай расы
Хай жа расцвітаюць верасы!..

Без слоў.

УЗЫХОДЗЯЧАЯ ЗОРКА?

Удава былога амерыканскага прэзідэнта Кенедзі, цяпер жонка грэчаскага мільярдэра Анасіса, будзе здымацца ў іспанскім фільме з жыцця тарэра, зразумела, у галоўнай ролі. Фільм носіць умоўную назву: «...Або ты будзеш плакаць, калі я памру». Тэрміны і месца здымак трымаюцца ў строгай тайне.

ДЛЯ ДОМА, ДЛЯ СЯМ'І

Рост попыту на наркотыкі ў краінах Захаду павялічвае вынаходлівасць пастаўшчыкоў гэтага тавару, гандаль якім забаронен. Студэнт філалагічнага факультэта ў Амстэрдаме Кеес Хёкерт адкрыў гандаль расадай раслін, якія ўтрымліваюць наркотыкі. Прадпрымальны філолаг вырасціў яе з насення і цяпер прадае па гульдэну за штуку. Пакупнікі могуць у сябе ў садзе або на балконе праз шэсцьвосем месяцаў зняць ураджай марыхуаны. Разводзіць і прадаваць расліны нікому не забаронена... На паліцах у домiку Хёкерта, як сведчыць шыльда, 15 тысяч штук расады раслін, якія даюць наркотыкі.

ЦЕРАЗ АКІЯН З УРАГАНАМ

Біл Верыці, ірландзец, з'яўляецца пакуль адзіным марапраўцам, які рызыкнуў перасекчы Атлантычны акіян разам з ураганам «Дэбі». Свае падарожжы Верыці зрабіў на невялікай парусннай лодцы, якая ў час урагану страціла руль. Гэта акалічнасць не збянтэжыла, аднак, смельчака. Калі ён дасягнуў берагоў ЗША, ён папрасіў у берагавой аховы дошак, каб зрабіць новы руль і працягваць плаванне.

Агульную мову хутчэй знаходзяць тады, калі абодва ўжо не могуць варухнуць языком.